

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
September 23, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 23, 1997

Nr. 184

Baltijos valstybių klausimas svarstomas JAV Senate

Los Angeles, rugsėjo 21 d. (BAFL) — Rugsėjo pradžioje Amerikos baltų laisvės lygos prezidentas Valdis Pavlovskis, lydimas Amerikos latvių advokatų sąjungos pirmininkės Vivian Solomon ir Amerikos latvių d-jos atstovės Lelde Gilman, Baltijos valstybių klausimais turėjo ilgą pasitarimą su JAV senatoriumi Gordon Smith (respublikonas iš Origo).

Nuo šių metų kovo mėnesio Baltų laisvės lyga veda stiprią akciją Vašingtone, kad Kongresas prastų apklausinėjimus dėl Baltijos valstybių pakvietimo į NATO ir dvišalių sutarčių pasirašymo bei saugumo klausimais.

Senatorius Gordon yra Senato užsienio reikalų komiteto Europos pakomitečio pirmininkas. Senato užsienio reikalų (santykių) komiteto pirmininku yra konservatyvus respublikonas iš North Carolina valstijos Jesse Helms.

Senatorius labai palankiai pažūrėjo į Baltų laisvės lygos delegacijos keliamus klausimus ir pažadėjo juos iškelti Senate.

Rugsėjo 18 d. sen. Gordon oficialiai pranešė, kad minėtais klausimais Senate ruošiamas viešas apklausinėjimas (public hearing) lapkričio ar kitų metų sausio mėnesį. Maždaug tuo pačiu metu, kai Senato užsienio reikalų (santykių) komitetas vykdys apklausinėjimą dėl Madride priimto nutarimo pėsti NATO, į jį pakviečiant Čekiją, Lenkiją ir Vengriją.

Šiuo metu Senato užsienio reikalų komiteto ir Europos reikalų pakomitečio štabai aptaria apklausinėjimo laiką, pobūdį ir sudarinėja kviestinų liudininkų sąrašą.

Valdis Pavlovskis spaudai pareiškė, kad šis apklausinėjimas Baltijos valstybėms labai svarbus: tuo Amerika rodo savo dėmesį Baltijos valstybių saugumui, ekonominės pažangos ir demokratinio vystymo problemoms ir gerina jų galimybes tapti NATO ir Europos sąjungos narėmis.

Juozas Kojelis

Algimanto Žiūno nuotr.: Grupė Pasaulio lietuvių bendruomenės IX Seimo, įvykusio liepos 1-7 dienomis Vilniuje, dalyvių Lukiškių aikštelėje. (Iš kairės) JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė, Teresė Gečienė, Vytas Maciūnas, Liuda Rugienienė, Rimantas Bitėnas, Algis Rugienius, Julius Vėblaitis, Vaiva Vėbraite Gustienė ir Algimantas Gečys.

Rusija keičia savo santykių su Baltijos valstybėmis taktiką

Vilnius, rugsėjo 22 d. (Elta) — Tokia išvadą padarė nepriklausomi Lietuvos specialistai, susipažinę su dar viešai neskelbtu Rusijos užsienio ir gynybos politikos tarybos pranešimu „Rusija ir Pabaltijys“. Ši dokumentą patvirtino gauti ir „Lietuvos rytui“.

Naujoji 42 puslapių studija, šį mėnesį aptarta įtakingų Rusijos politikos, verslo ir intelektualų tarybos posėdyje, nesenai neoficialiais kanalais pasiekė Lietuvos politikos ir diplomatus. Rusijos ambasados spaudos atstovas Boris Kirilov „Lietuvos rytui“ (09.22) sakė, jog šis pranešimas dar nepasiekė Rusijos ambasados Vilniuje, todėl komentuoti jo negalys.

Panašius atsakymų sulaukė ir oficialūs Lietuvos pareigūnai, bandę Rusijos ambasadoje ką nors sužinoti apie Rusijos užsienio ir gynybos politikos tarybos pranešimą. Yra žinoma, kad Rusijos specialistų taryba pritarė „pozityviai Rusijos ir Baltijos valstybių darbotvarkėi, nors dar nesenai Baltijos valstybės buvo traktuojamos kaip artimas užsienis, kuriame rusai patalpinuoti į gatves.“

„Vidaus reikalų ministro V. Ziemelio įsakymu, nuo rugsėjo 1 d. 2.5 karto pakelti Respublikos policijos komisariatų vadovų ir jų pavduotojų atlyginimai. Dabar keliolikai Kauno policijos komisarių, kaip ir jų kolegoms visoje Lietuvoje, su visais priedais kas mėnesį valstybė mokes apie 7,000 Lt, t.y. dešimt kartų daugiau negu eiliniam policininkui. Kiek tai turės įtakos sudėtingos kriminogeninės situacijos gerėjimui bei korupcijos policijos valdininkų kabinetuose mažėjimui, parodys laikas. Juolab kad, gerinant policijos komisarių buities ir poilsio sąlygas, bent Kaune paprasti policininkai, pasibaigus tiesioginio darbo valandoms, kone lazo principu gėmami patruliuoti į gatves.“

Seimo pirmininkui kenkia pataikūnai

Vilnius, rugsėjo 19 d. (Elta) — Opozicinės Seimo Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) frakcijos nario Justino Karoso nuomone, iš baimės ir partinio prisirišimo gimsta pataikūnai. Rugsėjo 19 d. spaudos konferencijoje jis sakė, kad šiuo metu nuo pataikūnų labiausiai kenčia Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

* Prezidentas Algirdas Brazauskas dėkingas visiems, pasveikinusiems jį su 65-uoju gimtadieniu. „Visi sveikinimai, gauti ir žodžiu, ir raštu, yra man labai malonūs. Už visus juos esu labai dėkingas“, žurnalistas pirmadienį Prezidentūroje sakė valstybės vadovas. Prezidento darbotvarkėje pirmadienį nebuvo jokių oficialių susitikimų ar pasitarimų — nuo ankstyvo ryto iki vakaro jis priiminėjo sveikintojus. Jų sąrašas — per šimtą žmonių.

J. Karosas sakė, kad tai be kita ko liudija Lietuvos televizijos pradėtas ir vėliau nutrauktas kurti filmas apie Vytautą Landsbergį. „Jeigu televizijos vadovas būtų nepataikūnas Vytautas Kvietkauskas, tokio filmo būtų nebuvo. Tuomet V. Landsbergiui nebūtų pakenkta“, mano J. Karosas.

Seimo nario duomenimis, vėl pasirodė anoniminė knygelė „Pasaulis apie Vytautą Landsbergį“, kurioje — vien pagyrimai, „tarytum jis būtų ne realus žmogus, politikas, o neklystantis Dievas“. J. Karosas teigė negalįs paneigti kalbų apie įtarimus, jog tai yra specialioji tarnybu darbai. Tačiau J. Karosas linkęs manyti, kad tai yra pataikūnų darbas. Seimo nario nuomone, mes patys turime blokuoti pataikūnišką psichologiją. Tai, pasak jo, yra totalitarinės visuomenės palikimas, kurio reikia atsikratyti.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, IAR-TASS, Belpa, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Varšuva. Lenkijos „Solidarumo“ rinkimų akcija (SRA), visuotiniuose rinkimuose nugalėjusi valdancius ekskomunistus, pirmadienį paskelbė šią savaitę su mažosiomis partijomis pradėsianti derybas dėl koalicijos. Marian Krzaklewski, vadovaujantis „Solidarumui“, kuris vienija beveik 40 nedidelių dešiniojo sparno partijų, nedviprasmiškai pasakė norintis derybų tik su dviem partijomis, kurias, kaip ir „Solidarumą“, pagimdė buvusi antikomunistinė opozicija.

Serebreny Bor. Rusija. JAV viceprezidentas Al Gore pirmadienį Rusijos orbitinėje stotį „Mir“ pavadino „labai sena“ ir užsiminė, kad Jungtinės Valstijos gali nepasiekti šią savaitę planuojamos paimamos į orbitinę stotį. A. Gore susitikime su Rusijos premjeru Viktor Černomyrdin pamaskveje aiškiai atskyrė Rusijos ir JAV bendradarbiavimą kosmoso srityse nuo JAV išpareigojimų 11 metų dirbančiai stotiai. Pirmadienį stotyje „Mir“ atsirado naujų problemų kompiuteriye ir anglies dvideginio pašalinimo sistemose.

Bruselis. NATO generalinis sekretorius Javier Solana pirmadienį aiškiai pareiškė, kad kitą liepą pasibaigus dabartiniam mandatui, tarptautinė bendruomenė išlaikys savo karinės saugumo pajėgas Bosnijoje. Tačiau jis pažymėjo, kad padėtis yra ypač nepastovi, ir Vakarai daugiausia dėmesio skiria dabartinei situacijai. J. Solana sakė, kad Vakarai, tarp jų Jungtinės Valstijos, nekalba apie pasitraukimą iš Bosnijos kitą vasarą. Prezidentas Bill Clinton pažadėjo JAV Kongresui, kad Vašingtonas sieks pasitraukti iš etniskai susiskaldžiusios Bosnijos, kai baigsis mandato galiojimo laikas. Didžioji Britanija ir Prancūzija pareiškė išsiesiančios iš regiono, jei tai padarys amerikiečiai.

Talinas. JAV prezidentas Bill Clinton, pagerbdamas žuvusiųjų estų taikdarius atminimą, pažadėjo dar labiau stengtis, kad Estija taptų pilnateise naujos Europos kūrimo partnere. Tai sakoma jo užuojautoje Estijos prezidentui Lennart Meri dėl 14 estų karių žūties Kurksės sąsiauryje.

Varšuva. Lenkijos ekskomunistinė Kairoių demokratų sąjunga privalo pasikeisti ir persigrupuoti, po pralaimėjimo sekmadienio visuotiniuose rinkimuose pa. eiskė buvęs jos vadovas Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski. Prezidentas komunistų partiją po senjo režimo žlugimo 1989 m. atnaujino kaip socialdemokratinį judėjimą, kuris laimėjo 1993 metų parlamento rinkimus. A. Kwasniewski paliko partiją, kai prezidento rinkimuose 1995 m. nugalėjo opozicijos herojus Lech Wałęsa, tačiau buvusiems bendražygiams jis tebedaro didelę įtaką.

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton vengė klausimų apie Teisingumo departamento atliekama tyrima, po kurio gali būti paskirtas ypatingas prokuroras, tiriantis kaltinimus kampanijos finansiniais pažeidimais. „Aš apie tai nieko nežinau. Aš tikrai nieko apie tai nežinau“, gužtelėjęs pečiai atsakė B. Clinton, lektuvu skridamas iš San Francisko. Baltieji Rūmai ir Teisingumo departamentas šeštadienį paskelbė, kad departamentas per 30 dienų atliks tyrimą, po kurio bus nuspręsta, ar turi būti pradėtas formalusis, 90 dienų tyrimas dėl nepriklausomo prokuroro paskyrimo. Viceprezidentas Al Gore taip pat įtrauktas į tyrimą. Tarp pateiktų kaltinimų yra klausimai, ar jam pridėjo 86 kartus skambinti iš Baltųjų Rūmų ir prašyti paramos 1996 metų politinėms kampanijoms. Federalinis įstatymas draudžia prašyti politinės finansinės paramos valstybinio turto šaka. Teisingumo departamentas taip pat tirs, ar, prašydamas paramos kampanijai, B. Clinton skambino iš savo Ovaliojo kabineto. B. Clinton sake neprisimenas tokių skambučių, o Baltieji Rūmai pareiškė, kad bet koki atveju prezidentas būtų atleistas nuo kaltinimų. B. Clinton atrodė gerai nusiteikęs, grįždamas iš trijų renginių, kuriuose Demokratų valstybiniam komitetui buvo surinkta apie 950.000 dolerių.

Italija. Popiežius Jonas Paulius II sekmadienį paragino krikščionių bendruomenę ruošti ateinančiai „Pasaulinei Seimos dienai“ ir sakė, kad šeima yra gyvybiškai būtina žmogaus gyvenimui. Popiežius sakė, kad „leidus Dievui“, jis vadovaus Rio de Janeire vyksiančiam „Pasauliniam popiežiaus ir šeimos susitikimui“. Brazilijoje popiežius numato lankytis spalio 2-6 dienomis. „Svarbu, kad krikščionių bendruomenė, ypatingai šeimos, ateitų į šį renginį pasiruošusios ir gerai susipažinusios su šeimos klausimais“, sakė popiežius tradiciniame sekmadienio kreipimesi į piligrimus. „Šeima yra gamtos lopšys, kur galima su džiaugsmu sutikti žmogaus gyvybę, ją myleti, ginti ir lavinti. Mielos šeimos, jūs esate žemės druska ir pasaulio šviesa“, sakė popiežius.

Karaliaučiaus sritis drauge su Rusijos Baltijos laivyno keitina regione sukurti galingą kosminio ryšio sistemą, laikraščio „Straž Baltiki“ korespondentui pranešė Rusijos Baltijos laivyno ryšių valdybos viršininkas kontradmirolas Igor Vdovin. Rusijos ryšių priežiūros tarnybos Karaliaučiaus srities valdybos viršininkas Viktor Buzinskij sakė, kad dabar regionas palaiko tarptautinį ryšį per „Rostelekom“ centrą Maskvoje ir Sankt Peterburge. Visi viešiniai ir radijo ryšio kanalai iš Karaliaučiaus eina per nepriklausomas Baltijos valstybes, daugiausia — per Lietuvą ir Latviją.

ganėtinai sunku. Tačiau, matyt, naujasis Lietuvos prezidentas bus vienas iš keturių: V. Adamkus, A. Brazauskas, V. Landsbergis ar A. Paulauskas“.

KALENDORIUS

Rugsėjo 23 d.: Linas, Lina, Tekle, Galinas, Taga.

Rugsėjo 24 d.: Gerardas, Rupertas, Ema, Gedvinas.

Lenkijos parlamento rinkimai nepakeis tarpvalstybinių santykių

Vilnius, rugsėjo 22 d. (Elta) — Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio nuomone, po Lenkijoje įvykusių parlamento rinkimų Lietuvos ir Lenkijos parlamentų bendradarbiavimas nepasikeis. Jis neturėtų pasikeisti, pasak jo, bent jau į blogąją pusę. Teigiamu momentu bendradarbiavimui su dabartine koalicine Seimo dauguma V. Landsbergis laiko „Laisvės sąjungos“ įtakos sustiprėjimą Lenkijoje.

„Mums malonu, kad sustiprėjo pozicija mūsų senų draugų ir tiesioginių partnerių — „Laisvės sąjungos“. Tai yra artima mums nuosai, intelektualiai politinė jėga, dešiniojo centro pobūdžio“, sakė V. Landsbergis pirmadienio spaudos konferencijoje. Lietuvos Seimo pirmininkas mano, kad ji sudarys koaliciją su „Solidarumu“, o ne su pralaimėjusiomis jėgomis.

Jo nuomone, labai gerai, kad būtų dar ano Lenkijos Seimo kadencijoje buvo sukurta Lietuvos ir Lenkijos parlamentų, vyriausybių bendradarbiavimo institucijos. Bus įtvirtintas, pasak jo, politikos tęsimumas, kuris yra labai svarbus dalykas.

ESBO įkurs Baltarusijoje stebėjimo grupę

Vilnius, rugsėjo 19 d. (BNS) — Lietuva sveikina Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) sprendimą įkurti Baltarusijoje stebėjimo grupę.

Lietuvos atstovai ESBO pranešė, kad Lietuva ypač sudominta demokratiniu baltarusijos vystymu ir reiškia viltį, kad joje bus geriami visuotiniai pripažinti konstituciniai principai, nebus pažeidžiamos teisės, spaudos bei susirinkimo laisvės.

Lietuvos URM informacijos skyrius praneša, kad ši lietuvių nuomonė buvo perduota Baltarusijos užsienio reikalų ministrai Ivan Antonovič, dalyvavusiam ESBO Nuolatinės tarybos posėdyje, kai buvo priimamas sprendimas dėl Patariamiosios ir stebėjimo grupės įkūrimo Baltarusijoje.

Ši grupė padės Baltarusijos vyriausybei vykdyti demokratines reformas bei stebėti politinius įvykius Baltarusijoje.

Pasiūlymą įkurti tokią instituciją ESBO pateikė Baltarusijos vyriausybei pernai lapkričio mėnesį, po įvykusio prieštarų vertinamo referendumo ir jį sekusios politinės krizės.

Dauguma pasaulio valstybių bei tarptautinių organizacijų nepripažįsta šio referendumo rezultatų bei, remiantis jais, sudaryto naujojo Baltarusijos parlamento.

Kaliningradas ar Karaliaučius?

Vilnius, rugsėjo 22 d. (Elta) — Seimo narys Stanislovas Buškevičius pasiūlė įteisinti tradicinių lietuviškų Karaliaučiaus krašto vietovardžių vartojimą Lietuvoje. „Tai labai svarbu mūsų istorinei atminčiai, o Rusijai kiekvieną kartą mandagiai primintume etninę regiono priklausomybę“, mano jis.

Jei šiam siūlymui bus priimta, Sovietas turės būti vadinamas Tilže, Niemanas — Ragaine, Kaliningradas — Karaliaučium ir t.t.

Stanislovas Buškevičius mano, jog šio nutarimo vykdymą turėtų prižiūrėti Valstybinė kalbos komisija, o nesilaikantiems jo — skirti pinigines baudas.

Toks siūlymas buvo įregistruotas Seimo sekretariate ir, Seimo nario namuose, turėtų būti svarstomas spalio mėnesio visuotiniuose posėdžiuose.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

LITHUANIAN MERCY LIFT IR DOVANOS

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Užpraėta pavasarį iš St. Margaret Mercy ligoninės, Hammond, Indiana, LML buvo apdovanota nepaprastai gerais, brangiais aparatais, Kardiochirurgijos reikmenimis, nes keitė kardiochirurgą, aparatūra nephrologijos ligų tyrimams, dializės aparatais, pirštineis, švirkštais, kate-teriais ir daug kitų gydymui reikmenų, kuriuos galėjome paskirstyti visiems, kur tik daiktai buvo reikalingi. Kitos dėžės net ir nebuvo atidarytos, vadinas, daiktai nauji. Pas mus yra ilgi sąrašai prašymų, kuriuos surenkame, apsilankant Lietuvoje arba atsiunčiant paštu bei teleksu. Ne visada galime išpildyti norus, o kartais gauname tokių daiktų, kurių jie visai neprašė, bet tikrai reikalingi. Net ir baldai, likę nuo sovietmečio, jau suplyšę nuo naudojimo, bet nėra pinigų juos pakeisti ar aptraukti. Kol ekonomika pasikeis, vargiai matysime, ypač ligoninėse, drastiškų pasikeitimų. Juk mes zinome ir matome, kad ne siunčiant naujų daiktų, bet Amerikoje vyksta amortizacija, dovanojami daiktai yra nurašomi, dažnai gerina ir gražina ligoninės, tai tie keičiami baldai yra daug geresni nei ką turi kai kurios ligoninės Lietuvoje, ypač nusikraustuose rajonuose. Galiausiai, tas pats yra ir didelė miesto ligoninėse.

St. Margaret Mercy vienuolės valdo keturias ligonines. Keitė ypatingus, tik psichiatrinės ligoninės skyriuose pritaikytus, suolus, kėdes ir baldus. Baldai tokie, kurie yra gan sunkūs, du žmonės nepakeičia. Yra be siūlų, kad negalėtų panaudoti depresijos paveiktas ligonines pasikurimui. Jų buvo netoli 100. Paskirstyta per psichiatrinės ligoninės Lietuvoje. Buvo nemažai visokių kitų aparatų, kuriuos jie patys pritaikė prie veikimo Lietuvoje. Buvo net 5 chirurginiai stalai su visais priedais, buvo ausies tikrinimui bebalinė kamera ir ilgas susirinkimams ažuolinis stalas su 12 aukštų, dirbtinė oda aptrauktų, kedžių. Visos dovanos užpildė tris 52 pėdų talpintuvus. Vertė: per 300,000 dolerių.

Tarp visko buvo dar prie grindų pritvirtintos nerūdijančio plieno spintelės. Imti, ar neimti, tai didelis klausimas, nes jų paėmimas pareikalautų daug darbo. Bet kaip būtų reikalinga! Vienuolė sesuo Silvaria sakė, kad jos darbuotojai išardys, jei mes norime. Kaip nenorėti, net ir būgų geros ir kurioje virtuveje. Pagalvojau, kur jie dės? Ir štai — atjungtas vanduo, elektra, tik kraukis ir vežkis. Sudėjome visas dalis į vieną vietą, galės ten prisitaikyti. Sesuo Silvaria sakė, jų vertė 26,000 dolerių. Visai mažai naudotos, labai gerame stovyje. Išsiuntėm, nežinodami kur pateks. Dr. Ona Grimalauskienė, kuri savanoriškai prižiūrėjo LML siuntas, yra labai gerai susipažinusi ir su teisine ir psichiatrinės medicinos, paskyrė Valstybinės teisės medicinos tarnybai. Štai padėkos laiškas:

„Norime pareikšti nuoširdžią padėką už Jūsų suteiktą paramą Lietuvos Valstybinei teisės medicinos tarnybai. Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos Labdaros priemonių komisija iš Jūsų atsiųstos labdaros siuntos skyrė mūsų tarnybai metalinių spintelių, kiek anksčiau esame gavę vežimėlių ligonių pervežimui, taip pat nemažą higieninių ir skalbimo priemonių. Visa tai labai pravartu mūsų sunkiame kasdieniniame darbe, kadangi normaliam tarnybos funkcionavimui skiriamų valstybės lėšų nepakanka.

Dar kartą Jums ačiū už paramą. Norime pakviesti Jūsų atstovus susipažinti su mūsų Tarnybos darbu, apsilankyti Vilniaus lavoninėje ir kituose padalinuose, ir įsitikinti, jog Jūsų parama tikrai buvo mums reikalinga. Kad tikrai taip yra, mes norime patvirtinti ir nuotraukomis, kurias siunčiame su šiuo padėkos laišku.

prof. Antanas Garmus
Generalinis direktorius

Tai taip LML gauna dovanų iš įvairių vietovių. Nors turime, kur apmoka mūsų siuntas, bet nemažos ir išlaidos. Raštinė, telefono ir telefakso išlaidos — didingos. Dirba tik daliniu (20 val.) apmokama administratore, bet ir jai susidaro daugiau valandų. Visi kiti yra neapmokami labdaros savanoriai. Steigėjų yra, kur dirba aštuntus metus. Vieną kartą į metus ruošiamės gan iškilmingą pokylį nepaprastai idomiose vietose, kad tik pritrauktumėm dalyvius. Pokylis yra vienintelis LML lėšų telkimo vakaras. Šiemet jis pavadintas „Vilties vėjų“ vardu ir įvyks spalio 4 dieną, „Spirit of Chicago“ laive. Vietas galime rezervuoti pas Marytę Nemickienę tel.: 708-442-8297. Dalis bilietų kainos yra nurašoma nuo federalinių mokesčių.

BE VĖŽIO GYVENIMAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Iš ketveriopos nuo vėžio, ypač net krūtyje ir prostatoje jo apsaugos jau su dviem susipažinome, kad mums reikia valgyti vaisius-daržoves iki 9 kartų per dieną, įskaitant ir gausų, iš sojos pupelių pagamintą, maistą. Taip pat jau zinome, kad stambenosios lėnos (fiber) ir kopūstinės daržovės yra vėžio priešai. Tai pirmas nuo vėžio apsauga — tik naudokimės jais.

Antroji apsauga nuo vėžio yra gyvuliniai riebalams savo virtuvės durų užtrenkimas ir langų uždarymas, kad jie ir pro juos neišlįstų ir mums vėžio neprišauktų. Žmogui pakanka alyvų ar ki-

Trečia nuo vėžio apsauga — tinginystės užsmaigimas

Visa mediciniška spauda yra pakartotinai pilna apie darbo-mankštos naudą kiekvienam ir kiekvienai. Gaila, kad dar per daug mūsiškių yra akli ir kurti tokiai ne tik nuo vėžio apsaugai, bet ir savo širdies ir smegenų paguodai. Mat reguliarus, kad ir vidu-

Prane Šlutiene (iš kairės), ses. Salvaria ir Zita Ewert St. Margaret Mercy ligoninėje, kuri skyrė Lietuvos ligoninėms naudingos įrangos.

St. Margaret Mercy ligoninės dovanotos metalinės spintelės puikiai tiko Vilniaus lavoninės pirmojoje sekcijoje.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

TARPTAUTINIS „MAŽŲJŲ KATECHEZĖS“ SEMINARAS PAŽAISLYJE

Liepos 21-25 d. Pažaislio vienuolyne vykusiam katechetų seminarui vadovavo Prancūzijos Notre Dame de Vie instituto nariai kun. dr.

tinis, net ir pensininko, darbas stiprina širdį, smegenis, tirdo kūno riebalus, stiprina kūno atsparumą-imunitetą ir tuomi toliau vėži. Dabar jau žinoma, kad darbas-mankšta net 40-čia procentų sumažina krūties vėžio pavojų. Aišku, ir kitas vietas bitykanti vėžį darbas nušalina.

Šių metų mediciniškoje spaudoje („The New England Journal of Medicine“, May 1, 1997) paskelbti apie su 25,624 moterimis daugiau kaip 13 metų atliktų tyrimų duomenys. Jie nurodo, kad net 37 proc. sumažėjo krūtyse vėžio pavojus toms moterims, kurios vidutiniškai darbavosi-mankštinosi bent 4 valandas savaitėje.

Kodėl darbas taip atbaide vėžį, galima įvairiai galvoti, bet atrodo, kad darbas tvarkę gamybą estrogeno ir progesterono, kurių gausumas yra vežiui malonumas.

Tai kodėl dabar mums darbą prakeikimu laikyti, kada mes visi ir visos privalome jį įsimylioti?

Mūsų draugai antioksidantai

Ketvirtas būdas, saugantis vėžio, ypač krūtyje, aišku, vyrams prostatoje, yra gausus valgymas antioksidantų, kurie vėžį naikina jo užuomazgoje. Antioksidantai yra vitaminai A, C, E ir beta karotinas, kuris iš morkų gaunamas. Valgydami gausiai vaisius ir daržoves, mes tu prieš vėžį vaistu pakankamai gausime. Jie saugo žmogų nuo vėžio, naikindami „laisvuosius radikalus“ (free radicals), kurie yra vėžio pradaininkai.

Tai štai ta ketveriopa nuo vėžio apsauga kiekvienam ir kiekvienai visai nesunkiai prieinama. Tik keiskime savo apsilaidimą į darbštumą ir mums vėžys nebus taip baisus. Sėkmės.

barių lietuvių, prancūzų ir vengrų kunigų koncelebravo šv. Mišias. Tarp svečių, kuriuos pristatė tėvas Pierre, buvo Monako kunigaikščio sūnus, pavadinęs savo kilmę nereikšmingu dalyku, o „buvimą Kristaus kunigu“ savo esme.

Popietėmis vykdavo vadinosios „ateljė“, praktiniai metodiniai užsiėmimai pagal vaikų, su kuriais dirbo mokytojai, amžiaus grupes. Čia irgi akcentuotas „ne idėjos, bet gyvybės perdavimas“. Pasak seminaro vedėjų, ryšį su Viešpačiu per vidinę maldą gali atrasti labai maži, 3-4 metų amžiaus vaikai. 3-5 metų amžiaus vaikai yra labai imlūs, juos lengva nuteikti nagrinėtinam klausimui. Tačiau suprasti vaizdingus Jėzaus evangelinius palyginimus jie dar nepajėgūs, nes viską priima pernelyg tiesiogiai. Tuo tarpu 7-9 metų amžiaus vaikai linkę imtis veiklos, yra judrūs, jau gali vertinti savo poelgius morales požiūriu. Šio amžiaus vaikus derėtų supažindinti su Jėzaus išgydymais, pagarbais, jėga nesibraunant ugdyti jų sąžinę.

Panevėžio katechetikos centras yra parengęs laisposiškos katechezės bei dvasinio gyvenimo ugdymo programą pagal Noelle le Duc metodiką, skirtą ugdyti pradinį klasių mokinius bei papildomai rengti Susitaikymo ir Eucharistijos sakramentams. Panevėžio katechetikos centro vedėja Zita Tručinienė, nusakydama pagrindinį šio seminario tikslą, sakė, jog norėta „į katechezę įlieti daugiau gyvybės“. Anot tėvo B. Caule, būtina gerai išmąstyti ne tik paauglių psichologiją, bet ir jų interesus, madas, muziką, grupės santykius. Svečias, kuris pats dirba su skautais, akcentavo ir krikščioniškųjų organizacijų reikšmę. Seminarui pabaigoje kun. P. d'Ornell pakvietė visus dalyvauti jo įšventimo i vyskupius iškilmėse, kurios spalio 10 dieną įvyks Paryžiuje. BŽ, 1997, Nr. 15

ŠEIMŲ STOVYKLA PAKUTUVĖNUOSE

Liepos 18-27 d. Pakutuvėnuose (Plungės raj.) Kretingos pranciškonų jaunimo tarnyba antrą kartą surengė stovyklą šeimoms, sužadėtinėms, vienišoms motinoms. Šiais metais buvo pasirinkta tema „Šeima — tikėjimo ir evangelizacijos bendruomenė“. Palapinės gyvenę stovyklauktojai, kurių buvo apie 260, drauge maldėsi, klausėsi pasakaitų bei liudijimų, dalijosi patirtimi, kūrė bendrą vakaro-jo. Susitaikinimo ir atgimimo kelionėje konferencijomis, pamokslais ir uztartimo maldą dalyvių lydėjo stovyklos dvasinis vadovas kun. Gediminas Numgaudis, OFM, kuriam talino kunigai pranciškonai Astijus Kungys ir Aurelijus Grišius. Paskaitas skaite kun. Vidas Karvelis, SJ, kun. Renaldas Reivytiš ir Vilniaus universiteto Religijos studijų ir tyrimų centro bendradarbis Arūnas Peškaitis. Stovyklą aptarnauti padėjo Pakutuvėnų Susitaikinimo sodyboje gyvenantys „atsiskyreliai“, jaunieji broliai pranciškonai, skautai, stovyklaujantys vaikus globojo merginos iš Palangos.

Stovyklos konferencijose kalbėta apie evangelinį atsinaujinimą, siejant jį su santuokos ir šeimoms problematika. Arūnas Peškaitis apibūdė asmenį ir bendravimo sąvokas, aptarė naujuosius religinius judėjimus kaip būdingą laiko reiškinį, atskleidė dvasinio gyvenimo tendencijas, paminėjančias kryžių ir žlugdancias asmenį. Kun. Vidas

DRAUGAS

(US\$-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitatimai už gautas pretenzijas nesuinteresuoti. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitinio adreso, gavus iš jo mokėti pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

Administracijos - Valentinas Krumpis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūria. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome stūniant pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kezie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ZIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3625 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3C
Downer Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
106 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1265

LINAS SIDRYS, M.D.
Akinių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7708

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pimas apyl. su Northwestern un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia i vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 585-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p. - 7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1 - 3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybe - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

1990 m. liepos 15 d. buvo paskirtas apaštališkuoju pasiuntiniu Raudonosios Jūros regionui, vėliau, apaštališkuoju pronomuncijumi Sudanui ir apaštališkuoju pasiuntiniu Somaliui. Jis yra titulinis Nomi-dijos arkivyskupas.
BŽ, 1997, Nr. 13-14

PAMINĖTOS TĖVYNĖS APSAUGOS RINKTINĖS IKŪRIMO IR SEDOS MŪŠIO METINĖS

S. IGNATAVIČIUS
LSS vado pavaduotojas

1944 m. vasaros pradžioje bolševikų kariauna nesustabdomai artėjo prie Lietuvos sienų. Vokietijos kariuomenė nesugebėjo pasipriešinti pranašesniai priešui ir su mūšiais traukėsi. Matydami, kad vokiečiai nesulaiko raudonųjų puolimo, lietuviai ruošėsi kovai prieš antrąją sovietų okupaciją. Juk lietuvių atmintyje dar buvo išlikę vienerių metų okupacijos padaryti nusikaltimai — prievarta, pažeminimas, suėmimai, trėmimai, kankinimai, žudynės...

Liepos pradžioje, kada sovietų daliniai pasiekė Lietuvos prieigas, Lietuvos laisvės armijos Zarasų apskrities viršininkas kunigas dr. J. Steponavičius atsišaukė kareivius ir Aukštaitijos patriotas: „Aukštaitijos krašto Lietuvos patriotai! Vokiečių armija, atmušinėdama bolševikų atakas, planingai traukiasi. Nebukite abejingi Tėvynės likimui. Kas galite, imkite ginklą ir rankas ir laikinai traukite. Vakarus. Prie jų prisijungę tūkstančiai Lietuvos vyrų. Jūs kumštis sulaukysite bolševikus, išvysime juos ir vėl gyvensime laisvoje Tėvynėje. Tad vyrai, už ginklą“. Atsišaukimas buvo baigtas generolo P. Plechavičiaus žodžiais formuojant Vietinę rinktinę.

Iš karto į šį atsišaukimą atsiliepė dešimtys patriotų, kurie tvirtai ryžosi priešintis Rytų atėjūnams ir ginti Tėvynę nuo okupacijos. Netrukus dr. J. Steponavičius sušaukia pasitarimą, kuriame dalyvavo Lietuvos laisvės armijos Aukštaitijos aktyvus, policijos tarnautojai, generolo P. Plechavičiaus karo mokyklos kariūnai, šaulių būrių vadai ir savanoriai. Pasitarimo metu buvo nutarta trauktis į Žemaitiją ir ten organizuoti lietuviškus junginius bei kautis prieš bolševikus.

Liepos 28 d. drausmingas ir gerai ginkluotas Aukštaitijos savanorių būrys pasiekė Pievėnų kaimą, kur viename iš namų ir buvo pasirašytas raštas apie Tėvynės apsaugos rinktinės steigimą. Aktą pasirašė dr. J. Steponavičius, lttn. V. Tamošiūnas, kpt. V. Česna ir kpt. I. Jatulis. Nuo tos dienos prasidėjo šio garbingo lietuviško junginio kova, kuri pasibaigė pergalėmis, kad Lietuva ne savo noru įstotų į Sovietų Sąjungą, o buvo jėga okupuota

ir prieš okupaciją kovojo savo kariniais daliniais.

Š.m. liepos 13 d. į Pievėnų kaimą rinkosi buvę Tėvynės apsaugos rinktinės kariai, šių dienų kariai, savanoriai, šauliai, atsargos karininkai, aplinkinių miestų ir gyvenviečių gyventojai. Į Pievėnus atvyko ir LSS vado pavaduotojas S. Ignatavičius, Centro valdybos nariai P. Raila ir V. Ziūra bei LSS Išeivijoje R. Kalantos kuopos St. Petersburge A. Gudonio vadovaujama grupelė Išeivijos šaulių. Atvykusieji rinkosi prie namo, kuriame ir buvo pasirašytas istorinis aktas apie Tėvynės apsaugos rinktinės įkūrimą. Netrukus, vadovaujant Žemaitijos šaulių rinktinės štabo viršininko pavaduotojo kapitono R. Bertašiaus ir grojant šios rinktinės orkestrui, atžygiuoja karių savanorių ir šaulių rikiuotė. Joje LKB „Geležinis vilkas“ Tauragės bataliono kariai, savanoriai iš Telsių, Plungės ir Mažeikių, Žemaitijos rinktinės šauliai, vadovaujami rinktinės vado S. Srebaliaus. Prie namo sienos išsiriikiuoja buvę TAR kariai, kuriuos su pagarba žvelgia šių dienų kariai, savanoriai ir šauliai. Kapitonas R. Bertašius raportuoja šio renginio organizatoriui ir TAR karių klubo vadovui V. Kazlauskui, kuris paskelbia renginio pradžią. Buvęs šios rinktinės karininkas ir buvęs Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas B. Nainys atidengia paminklinę lentą, kurioje skelbiama, kad šiame name 1944 m. liepos 28 d. dr. J. Steponavičius, lttn. V. Tamošiūnas, kpt. V. Česna ir kpt. I. Jatulis pasirašė aktą apie Tėvynės apsaugos rinktinės įkūrimą. Lentą pašventina Žemaitijos šaulių rinktinės kapitonas S. Anušis. Orą sudrebina karių salves. Pasisakydami Krašto apsaugos viceministras E. Simanaitis, prof. A. Tyla ir advokatas V. Zabiela susirinkusiems trumpai papasakojo apie Tėvynės apsaugos rinktinės įkūrimą, jos reikšmę, kovas su bolševikais, karių likimus, palinkėjo likusiems rinktinės nariams geros sveikatos ir ilgo gyvenimo, o dabartiniams kariaus, savanoriams ir šauliams imti pavyzdį iš Lietuvos partizanų, pasipriešinimo dalyvių ir TAR karių, kurie nepabūgę nuo žauso ir prana-

Savanoriai pratybose.

Nuotr. Eugenijaus Žygaičio

šesnio priešo stoji į kovą už Lietuvos išvadavimą.

Užbaigus renginį Pievėnuose, visi vyko į Sedą. Čia prie šaulių prisijungė LSS vadas R. Mintautas, LSS Moterų koordinacinio centro vadovės pavaduotoja M. Sėjonaitė ir LSS Išeivijoje vado pavaduotojas J. Šostakas. Sedos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už žuvusius ir mirusius Lietuvos kovotojus. Po šv. Mišių, kurias koncelebravo Sedos klebonas V. Katkus ir jam tartininkavo kariuomenės vyr. kapelionas mjr. A. Bulotas, į Žemaitijos šaulių rinktinės kapelionas S. Anušis, visi susirinko prie 1990 metais pastatyto kryžiaus. Šioje vietoje, miestelio kapinėse, palaidoti 70 TAR karių žuvusių 1944 m. spalio 7 d. Čia, prie šio paminklo žuvusiems, pasisakė Seimo narys A. Stasiškis, Krašto apsaugos viceministras E. Simanaitis, kariuomenės vyr. kapelionas majoras A. Bulotas, LSS vadas R. Mintautas, šio renginio organizatorius ir Sedos mūšio dalyvis V. Kazlauskas ir kiti, susirinkusiems giedoję ir dainavę Sedos etnografinis ansamblis ir Palangos šaulių vyrų choras. Sedos kautynėse dalyvavo ir keliolika šaulių, iš kurių reikėtų paminėti mirusį lttn. V. Tamošiūną, buvusį LSS Išeivijoje pirmininką. TAR II bataliono vadą neseniai Montrealo Karaliaus Mindaugo šaulių kuopos vadą A. Mylę, Australijoje gyvenantį LSS Garbės šaulį A. Miškį ir kitus, kurie garbingai kovėsi už Lietuvos laisvę ir už tai dabartinės šaulių sąjungos vadovybės atdovanoti šaulių ženklą ordinais.

Iš Sedos visi vyko į netoliese esantį Plinkšės dvą, kur 1944 m. liepos-spalio mėnesiais buvo TAR štabas. Kariai, savanoriai ir šauliai, grojant Žemaitijos šaulių rinktinės orkestrui, pažygiuoja pro TAR

VILNIAUS SAVIVALDYBĖ „PASKELBĖ KARĄ“ REKLAMOMS

Vilnius, rugpjūčio 22 d. (BNS) — Vilniaus savivaldybė pagrasino rugpjūčio 30 d. pašalinsianti privačių ir juridinių asmenų sostinėje įrengtą neregistruotą reklamą arba informaciją. Penktadienį sostinės valdžia paragino tokius stovus įrengusias firmas pascios juos nuimti.

Vilniaus miesto savivaldybės Architektūros ir statybos skyrius susirūpino, kad dažniausiai pakele įkastos nekokybiškos, vaizdiniai neprimintys reklamos mieste vis daugėja. Per ketvirtadienio patikrinimą tokių stovų Vilniuje aptikta daugiau kaip

500, dar daugiau rasta neteisėtų smulkesnių reklaminių iškaubų prie įvairių reklamuojamų objektų.

Kadangi visi legalus reklaminiai stovai yra įregistruoti, miesto seniūnijų atstovams buvo nesudėtinga pereiti per pagrindines Vilniaus gatves ir surasti saraše nesancijus reklaminius įrengimus.

Miesto vyriausiojo dailininko pavaduotoja Dalija Rudytė sakė, kad ketvirtadienį miesto savivaldybės Architektūros ir statybos skyriaus estetikos poskyrio, Kelių policijos, Tvarios palaikymo skyriaus atstovai bei seniūnijų architektai pervaziavo per tas Vilniaus gatves, kuriomis važiuos ir rugsėjo konferenciją atvykiantys užsienio valstybių prezidentai. Per dvi valandas trukusį patikrinimą buvo sužymėti visi neimtinai reklaminiai skydai.

Vilniaus savivaldybė susitarė su firma „Aplikata“, kuri vykdydys juridiskai įteisintus nuėmimo darbus. Nuimtų reklaminių įrenginių savininkai dėl to negalės reikšti pretenzijų.

Vėliau bus sudaryta komisija iš anksčiau minėtų žinybų atstovų, kuri nuolat kontroliuos neteisėtus reklamas atsiradimą mieste, sakė D. Rudytė.

• Kaunas. Birželio 30 - liepos 7 d. Kauno Tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje Romos Popiežiškojo salesiečių universiteto profesorius, kelių knygų autorius Vittorio Gambino kunigams, vienuoliams bei vienuolėms skaitė paskaitą apie dvasinį vadovavimą bei pasaulimų ugdymą.

kitko, latviai Vanags ir Arens dar žaidė ir futbolą profesionalų komandose.

Dar vienas tų metų įdomesnis įvykis buvo, kad Prancūzijoje važinėjo „Harlem Globe Trotters“ komanda, su kuria kartu keliavo studentų rinktinė. Paryžiuje tai buvo didelė krepšinio šventė. Prieš tai „Harlem Globe Trotters“ pasirodymą, studentai žaisdavo prieš kurią nors vietinę komandą. Tada prieš juos buvo surinkta užsieniečių rinktinė. Ją sudarė 3 latviai, du portorikiečiai, Vengrijos rinktinės pažiba Nemeth, aš ir dar keli. Pralaimėjome kelių taškų skirtumu, bet man pavyko surinkti daugiausiai taškų.

Gyvenimui gerėjant, reikėjo gerinti komandą

Per tuos pirmuosius metus mūsų privatus gyvenimas palengva įgyjo į normalias vėžes. Pirmiausiai — nebeturėjome problemų su kalba. Greitai pradėjau „grabaliotis“

prancūziškai bent tiek, kiek reikėjo krepšinio aikštėse ar kelionėse. Abu su Joana bematant išmokome elzasietiškiškai, nes mokytoje gerai vokiškai ir jau šiek tiek susivokėm prancūzų kalboje. Elzasiečių tarmė yra mišinos vokiečių ir prancūzų. Turėjau gerą tarnybą įmonėje, kurios direktorius buvo FCM klubo krepšinio sekcijos prezidentas. Neturėjau vargo dažnai penktadieniais iškelti rungtynėms ir grįžti tik antradienį. Mėnesio gale gaudavau daugiau 30,000 frankų algą. Tokia pat suma parsinešdavau iš kito sponsoriaus. Joana šeiminkavo savo karalystėje. Butas buvo puikus, su baldais, virtuvė didžiulė. Reikėjo daug smulkmenų, reikėjo žinoti krautuvės ir pan. Čia padėjo žmonių draugiškumas, nuosirdumas. Ypač kai kurių krepšinininkų motinos ar žmonos nesigailėjo pastangų. Gyvenimo pradžia buvo nesunki, net maloni, ypač kai sekėsi krepšinio aikštėje.

Danutė Bindokienė

Kada nusistovės?

Viena didžiausių pastarųjų dešimtmečių audrų, atnešusių vilties ir laisvės giedrą daugeliui Europos kraštų, nušlavusių Sovietų Sąjungą nuo žemės paviršiaus, deja, savo kelyje paliko daug dumblo ir kitų nuosėdų. Galbūt turės praeiti dar keli dešimtmečiai, kol tai bus išvalyta, o išsilaisvinusių iš sovietų tautų žmonės išmoks galvoti savarankiškai ir, kaip sakoma, „skirti pelus nuo grūdų“, ypač politiniame gyvenime.

Idomu pastebėti, kad šiuo atveju kiekvienos, buvusios sovietinio komunizmo įtakos sferoje, dabar nepriklausomos valstybės gyventojai panašiai elgiasi, kai ateina laikas balsuoti laisvoje rinkimuose.

Nebuvo sunku rinkti valdžią, kai partija sudarė vieną kandidatų sąrašą ir įsakė visiems už jį balsuoti. Kone penkių dešimtmečių įprotį nelengva išnaikinti ir dabar. Kai niekas primygtinai neliepia tą ar kitą kandidatą rinkti, žmogui reikia pačiam nuspręsti, kuris yra geriausias. Čia ir susiduriama su keblumais, nes pasirinkimo procesas daugeliui yra „terra incognita“, tad nekaltinkime Lietuvos gyventojų, kad jie nenuosekliai elgiasi rinkimuose, o po jų nesijaučia patenkinti ir kitą kartą metasi į naują kraštutinumą. Panašią tendenciją galima pastebėti visose, neseniai buvusiose sovietų valdžioje, valstybėse.

Praėjusį savaitgalį Lenkijos gyventojai rinkosi į balsavimo būstines ir turėjo galutinai nuspręsti parlamento sudėtį. Kaip Lietuvoje tuoj po nepriklausomybės atstatymo visų pirma į valdžią pateko buvę sąjodininkai, nes visa tauta gėrėjosi jų parodytu ryžtu ir drąsa, stojus ginti savo ištikimųjų bei laisvės siekių prieš daug kartų galingesnę okupantą, taip Lenkijoje buvo išrinkti Solidarumo partijos nariai su Lech Walesa prieškakyje. Juk tai buvo žmonės, išvedę Lenkiją iš sovietų vergijos!

Taciau neilgai susizavėjimas tęsėsi. Iš dalies dėl nesugebėjimo daugiausia demesio skirti krašto reikalams, o kur kas mažiau savo privačiai naudai, iš dalies dėl buvusių komunistų partijos šulų, išvengtų iš patogių valdžios vietų, aršios ir veiksmingos propagandos, ieškant kiek galima daugiau dėmių Solidarumo

mo partijos vadų veikloje ar charakteryje, o iš dalies ir neloģiškuose žmonių lūkesčiuose, tikini, kad visas gyvenimas tuoj pradės tekti medaus ir pieno upėmis. Kai apsižiūrėta, kad gerovė ateina labai netvirtais ir mažais žingsniukais, pradėta ieškoti kaltininkų. Buvę komunistai, susibūrę į naujas partijas ir pasivadinę naujais vardais, tuoj pradėjo pirštais badyti į Solidarumo daugumos valdžią ir įrodinėti, kad tik ji kalta dėl visų nesėkmių: reikalai tuoj pasitaisyti, jeigu būtų išrinkti nomenklaturistai...

Lietuvoje, Lenkijoje ir daugelyje kitų valstybių taip ir atsitiko. Antrųjų rinkimų metu į valdžią grįžo kairieji ir daina prasidėjo iš pradžios, tik su vienu skirtumu: atsirado kitos bedugnės kišenės, kurias reikėjo pripildyti. Ar tai būtų buvusi LDDP Lietuvoje, ar Kaiširiuje demokratų sąjunga. Lenkijoje, rezultatas vėl tas pats — nauji rinkimai, valdžion grįžta dešinieji. Lietuvoje Tėvynės sąjunga/konservatoriai bei Krikščionys demokratai, kurių gretos sudarytos iš tų pačių Sąjūdžio žmonių; Lenkijoje persigrupavę ir nauju vardu pasivadinę Solidarumo partijos žmonės. Jie parlamente laimėjo daugiau kaip 32 proc. vietų (tiesa, rinkimų duomenys dar oficialiai nepaskelbti, bet taip bent apskaičiuojama).

Nėra abejonės, jog lenkai neilgai trukus po rinkimų vėl pradės mūrmėti, kad išrinktieji vyriausybės nariai per ilgai dėsia su reformomis, o visuotinė gerovė krašte per ilgai nepasirodo. Panašiai, kaip mūrmama Lietuvoje, kad konservatoriai netoli nuėjo teigiamą pažangos linkmę, nors Seime turi daugumą: kaip buvo blogai, taip ir pasiliko... Kol buvę nomenklaturininkai šienauja nepasitenkinimo pievose, gyventojai dairosi kažkokios išeities: galbūt išgelbėtojo iš Vakarų, galbūt kažkokio kito prezidentinio kandidato, kuris viską bematant pataisys. Visi ilgisi tų pieno ir medaus upių, bet nelabai žino, kaip jas pasiekti. Galbūt tik per nuolatinės klaidos išmokstamos tikrosios demokratijos ir rinkimų proceso pamokos. Reikia linkėti, kad mūsų tautai jos neužstytų per ilgai ir nebūtų padaryta pavojinga žala, į kurią įsimestų „svetimos bakterijos“.

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

VYTAUTAS GRYBAUSKAS
(Tėsinys)

Aišku, dabar vėl reikėjo pradėti nuo pradžios, nuo pačios žemiausios klasės, vadinamos „Honneur“ (garbės). Toje lygoje buvo 12 grupių. Po 8 komandas kiekvienoje. Pirmosios keturios sekantį sezoną turės teisę žaisti aukštesnėje „Excellence“ klasėje.

Retas klubas šioje lygoje turėjo krepšinio salę, dauguma rungtynių vyko lauko aikštėse, kartais prie blogų šviesų, kartais lynojant. Žaisti buvo sunku, bet reikėjo prisitaikyti prie sąlygų. Reikėjo pereiti tą „skaistykla“, norint pakilti aukščiau. Sėkmingai iškovojome pirmą vietą savo grupėje. Ketvirtfinalyje, Grenoblio puikioje salėje, sužaidėme pasigėrėtinai. Tačiau pusfinalyje prieš Hellemmes komandą teko žaisti lauke.

Pritrūko kelių geresnių metų ir pralaimėjome 48:46.

Taciau tikslas buvo pasiektas, įėjome į Excellence klasę, laimėjome Elzaso pirmenybes. Klubo vadovai buvo patenkinti, žaidėjai džiaugėsi. Įvyko tai, apie ką anksčiau niekas net sapnuoti nedrįso.

Aišku, tie įvykiai per tą pirmąją sezoną buvo patys svarbiausi. Taciau be jų buvo ir kitų svarbių ir įdomių įvykių.

Pirmiausiai, FCM komanda, kad ir žemiausioje klasėje, jau skambėjo visoje Prancūzijoje. Mulhouse miestas staiga atsirado ant Prancūzijos, net ir Europos, žemėlapyje. Pradėjo ateiti kvietimai rungtynėms į kitus kraštus, o ir mūsų miestą aplankė net keletas įdomių svečių. Jau oficialiai kaip El-

zaso čempionas, FCM nugalė Paryžiaus čempioną 65:41, įveikia Šveicarijos čempioną 40:31. Taciau bene įdomiausias rungtynės buvo prieš latvių, gyvenančių Prancūzijoje, rinktinę. Pralaimėjome 50:46, po įtemptų ir įdomių rungtynių. Ir didžiavomės. Nes pralaimėjome prieš latvių rinktinę, kurių dauguma žaidė 1939 m. Europos pirmenybėse ir pralaimėjo Lietuvai (su Amerikos lietuviais) vos vieno taško skirtumu. Tai buvo Vanags, Arens, Zebelinis, Lusars ir kiti. Turiai dar iškarpa straiptinio po tų rungtynių, kurioje rašo: „Iš Baltijos kraštų mums ateina švieta!“ Rašo, kad Lietuva yra 1939 m. Europos čempionas, kad geriausi užsieniečių krepšininkai Prancūzijoje yra Baltijos kraštų. Latviai, kuriuos jau minėjau, o iš lietuvių Ruzgys, kuris treniravo Prancūzijos rinktinę, Birutis, palikęs puikius prisiminimus, Varkala, iškėlęs Montbrizon komandą, ir Grybauskas. Tarp

kitko, latviai Vanags ir Arens dar žaidė ir futbolą profesionalų komandose.

Dar vienas tų metų įdomesnis įvykis buvo, kad Prancūzijoje važinėjo „Harlem Globe Trotters“ komanda, su kuria kartu keliavo studentų rinktinė. Paryžiuje tai buvo didelė krepšinio šventė. Prieš tai „Harlem Globe Trotters“ pasirodymą, studentai žaisdavo prieš kurią nors vietinę komandą. Tada prieš juos buvo surinkta užsieniečių rinktinė. Ją sudarė 3 latviai, du portorikiečiai, Vengrijos rinktinės pažiba Nemeth, aš ir dar keli. Pralaimėjome kelių taškų skirtumu, bet man pavyko surinkti daugiausiai taškų.

Gyvenimui gerėjant, reikėjo gerinti komandą

Per tuos pirmuosius metus mūsų privatus gyvenimas palengva įgyjo į normalias vėžes. Pirmiausiai — nebeturėjome problemų su kalba. Greitai pradėjau „grabaliotis“

2 Grybauskas connaît alors des années difficiles. De camp en camp, il va sans but. Dans l'un d'eux, à Munich, il rencontre ses parents. Ils lui apprennent que trois de ses cinq frères ont regagné la Lithuanie. Malgré sa triste situation, Grybauskas n'abandonne pas le basket. Il rassemble quelques compatriotes exilés comme lui, et il constitue cette fameuse équipe des „L.E.K.“ qui effectua en 1946 une sensationnelle tournée en France. Aux côtés de Grybauskas, évoluent son ancien coéquipier de Mulhouse, Birutis, son actuel compagnon Galilias, le „Lyonnais“ Varkala, et Andrejus, qui devait jouer une saison à Monton. En 1948, Grybauskas se fixe dans le Haut-Rhin. Il signe à l'„Espérance de Mulhouse“. Lors de la fusion de ce club avec le foyer alsacien, il mute au F.C. Mulhouse. Là, il apprend l'art du basket aux jeunes du club. C'est lui qui façonne Schlapp et forme Hoff, Bitterli, Mittelberger et autres jeunes.

Šiame vaizdelyje vaizduojamas FCM — Mulhouse miesto krepšinio komandos treneris ir kapitonas Vytautas Grybauskas, aikštėje besiveržiantis pro varžovus. Užsimenama apie jo ir kitų lietuvių krepšininkų užsienio sunkią padėtį, minimos jų pavardės.

IŠRINKTI VADUS, KURIAIS TAUTA GALĖTŲ DIDŽIUOTIS

Pasikalbėjimas su ambasadoriumi dr. Vytautu Dambra

— **Pone Ambasadoriau, nepaisant tiesioginių pareigų, atstovaujant Lietuvai Pietų Amerikos valstybėse, suradote laiko paaugalinę kelias teises filosofijos problemas, kaip tai „Teisingumo principai“, „Viešojo diplomacija“, o šių metų I Laisvės fondo studijose Jurbarko skaitėte pasakaitą „Moralė ir politika“. Ar ši tema aktuali specifiskai dabartinėje Lietuvoje ar ir plačiame pasaulyje, kuri labai gerai pažįstata?**

— Moralės stoka politikoje darosi globalinė problema. Ji reiškiasi galybės formų ir pletasi epideminėmis proporcijomis. Daugelyje kraštų, pavyzdžiui Lotynų Amerikoje, politika tampa korupcijos sinonimu. Korupcija neaplenkianti nė vienos privataus ar viešojo gyvenimo srities. Atrodo, jog nemoralė ar amorali politika pamažu tampa nusizengimais ir nusikaltimais nužymėtas žmonijos ateities kelias.

— **Ši problema kur kas opesnė mūsų mažiųjų, žemės turtų neturintys, Lietuvoje, kur irgi vyksta žūbtinė kova tarp teisingumo ir korupcijos.**

— Teisės saugos silpnumas — kartais net jos bejėgiškumas — liudija politinės moralės trūkumą. Valstybė dar vis nesugeba sutramdyti korupcijos ir leidžia jai bei kitoms viešojo gyvenimo negerovėms leisti giliau šaknis į savo esmę krikščionišką mūsų visuomenę. Pastebima ir chameleoninės politikos bruožas, nes esama politikų, bandančių į save sugerti visas spalvas ir derinti nesuderinamus dalykus, patelindami teisingumą. Politikai kone unisonu kalba apie valstybės principus ir valstybės interesus, nors ne vienas jų daugiau atsimušo pats į save, gal į partiją, o rečiau — į tautą.

— **Nesiekiant krikščioniškosios moralės elementoriaus šeimose ir mokyklose, lietuviams įgimta nuosirdumą ir atvirumą pakeičia melas ir veidmainystė, kartais aukštame lygyje. Ir taip didysis ištatymas myletai artimam, kaip patį save, mažne tampa pajukos objektu — kartais net patį krikščionių tarpe.**

— **Žinau, kad neteisėtumo ir korupcijos piktžolės krašte pusę šimto metų sėjo tautą priepaudoje laikęs sovietinis okupantas. Reikia jas rauti, nes laisvę atgavusi tauta negali leisti piktžolėms toliau kerėti, nustelbti rūgų želmenis, kai tą bendro gerio grūdą sėjo daug iškentėjusi tauta prakaitu ir krauju drėkintoje žemėje.**

— **Tai ir kyla klausimas: ar galima visa tai reginti tylėti ir nekavoti prieš mūsų akis atsi-veriančią prarają?**

— **Bet Jurbarko po pasakaitos nebuvo linkę dalyvauti diskusijose. Kodėl? Ar kad nereikėtų minėti kai kurių visuomenei žinomų žmonių, kurie, būdami aukštesnėse pareigose, pripažįsta moralės reliatyvumą?**

— **Iš anksto buvau nusistatęs nedalyvauti diskusijose. Norečiau politikos ir moralės problemą nagrinėti principų ir idėjų plotmėje.**

— **Šių laikų politiniame demokratiame gyvenime vyksta įdomus standartinis procesas: politinis kandidatas vi-**

suomet giria save ir kelia savo turimas ar tariamas dorybes bei kvalifikacijas, kai piliečiai, ypačiai spauda, nori pamatyti to žmogaus, kaip mėnulio, tamsiąją pusę; kokia tiesa slepiasi už to gražių žodžių fasado. Spauda įkyriai ieško ydų, negerovių, neigiamų charakterio bruožų ir net nusikaltimų, kuriuos galėtų slepti melas. Visuomenė balsavimu daro galutinį sprendimą.

— **Šis politinis procesas, suprantama, liečia asmenis. Aš jau sakiau: jie gali kalbėti kaip angelai, bet gyvena ir nusideda kaip žmonės. Mano paskaitos paskirtis nebuvo girti, ar smerkti asmenis, nei vertinti jų kvalifikacijas. Man rūpėjo pati politikos ir moralės konflikto problematika — duoti pakankamai medžiagos, kad klausytojas pats statytų sau tuos pačius ar kitus klausimus ir pats ieškotų atsakymo, stengdamasis tarnauti tiesiai ir likti ištikimam sau.**

— **Jei taip, tai gal ir moralės politikoje klausimą pažiūrėti iš pozityviosios pusės. Ar per praėjusį pusimtį metų teko artimiaus pažinti lietuvių politiką — rezistentą, kuriam teko prisiimti vadovaujančias pareigas likiminesse Lietuvoje dienosose ir kurio moralinės kvalifikacijos laikytumėt visiems Lietuvos patietams sektinu pavyzdžiu?**

— **Visiems lietuviams sektinu politiku — rezistentu savo giliu įsitikinimu laikyčiau profesorį Juozą Ambrazevičių. Brazaitis, 1941 m. Lietuvos laikinosios vyriausybės švietimo ministras, ėjęs ministro pirminko pareigas. Šis išskirtinio talento visų pripažintas lietuvių literatūros žinovas ir kritikas atsiliepė į to meto reikalavimus, palikdamas profesiją, atiduodamas visas savo jėgas ir visą savo gyvenimą rezistencijai. Jis sugebėjo surinkti švarių, idealistinių dvasios, pasižentusių ir aukštų kvalifikacijų, ministrų kabinetą. Nors tautos balsą okupantas gniauzė, tačiau šis asmenį ir jo sudaryto kabineto veiklą tauta nuosirdžiai rėmė. Brazaitis tarnavo ne partijai, o tautai ir valstybei. Jis pripažino įvairių politinių ir ideologinių pakraipų žmones.**

— **Vienas tokių buvo ir profesorius Vaclovas Paziška, kurio negalima priskirti prie dešiniųjų. Amžinos atminties lietuvis rašytojas Česlovas Grincevičius užfiksavo tokius profesoriaus ir savo šefo žodžius:**

— **„Žiūrėk tu man — jūs, katalikai, čia pat mūsų pašonėje užsiauginote žmogų, kokio šiais laikais labiausiai ir reikia: kultūringas politikas ir nepakeičiamas valstybininkas. Vazinėdamas tik dviračiu, eidamas švietimo ministerio pareigas, per penkis savaites padarė daugiau, nei būdavo ministeris padaro per penkerius metus, važinėdamas limuzinu. Jis per tą laiką spėjo atstatyti bolševikų sujauktą švietimo darbą. O kur jo dar didesnis rūpestis kaip ministerio pirmininko!“**

— **Tai buvo tiesus ir teisingas įtakingos asmenybės žodis.**

— **Kada Berlynas nacistiniame švietimo reikalų tvarkymui į okupuotą Lietuvą atsiuntė Reichui ištikimą savo atstovą, Praną Germaną, jis buvo profesorius Brazaičio asme-**

Amb. Vytautas Dambra audiencijoje pas popiežių Joną Paulių II Dešinėje — jo žmona Unda.

nybės, idealizmo ir ištikimybės tautai taip paveiktas, jog suprato ir pripažino savo veiklą žalingą Lietuvos švietimui.

— **Brazaičio argumentų įtikin-tas, Germanas drįso radikaliai keisti savo darbo kryptį, ieškojo būdų lietuviams padėti ir tapo pats tiesos aukas. Nacių vyriausybei visa tai susekus, anksčiau ištikimas jų pareigūnas buvo suimtas ir nusiųstas į Stutthofio koncentracijos stovyklą, kur jis ir žuvo — ne už ankščiau jo svajotą Reicho pergalę, o už lietuvių tautos teisių gynimą.**

— **Brazaičio asmenybės įvaizdis lydėjo ir vedė gyvybę už tautą paaukojusius svarbiausius Lietuvos rezistentus ir pogrindžio kovotojus: Juozą Lukšą, Julijoną Butėną ir kitus.**

— **Ir čia Brazaičio įtaka nesi-baigė. Jo pavyzdys, jo principingumas, jo žodžiai ir raštai padėjo daugeliui išlaikyti rezistencijos dvasią. Jo Lietuvai paaugutas gyvenimas, kaip ir eilės kitų, ir mane skatino skirti jėgas rezistenciniam darbui, stengiantis priartinti Lietuvos išsilaisvinimo dieną.**

— **O kaip Brazaitis norėtų, kad ir mūsų dienomis laisva ir nepriklausoma tauta išsirinktų vadus, kuriais galėtų didžiuotis!**

— **Jūsų rūpesčiu šiomis dienomis išeina stambus Kersteno komiteto dokumentų rinkinys. Malonė-kite visuomenę supažindinti su tos komisijos darbais ir jų reikšme.**

— **JAV Atstovų Rūmų komiteto žinomo Kersteno vardu prarastas Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių užgrobito ir jo padarinių tyrinėjimas yra užfiksavęs septyniuose Kersteno komiteto darbų tomuose. Lietuvoje spaudai parengtas dokumentų rinkinys turi apie 900 puslapių, susietų su Baltijos valstybėmis. Labai svarbu ir tai, kad šio Sovietų Sąjungai labai nemalonaus projekto iniciatoriai buvo senosios kartos lietuviai, su-sibūrę į Amerikos lietuvių tarybą. Į ją įėjo pagrindinių ideologinių srovių atstovai, tačiau didžiausia finansinė ir praktiško darbo našta teko lietuviams katalikams. Šia medžiaga buvo numatyta remtis, keliant Baltijos valstybių laisvės atstatymo bylą Jungtinėse Tautose. Kersteno komitetas vėliau vykdė komu-nizmo padarinių tyrinėjimą ir kituose sovietų kontroliuojamuose kraštuose — taip, kad Komiteto veikla išsiplėtė, nusi-tęsė ir savo galutinį tikslą nepasiekė. Kaip ten bebūtų, dokumentai atskleidė pasauliui šurpiai tiesą apie okupa-ciją ir priepaūdą Lietuvoje — tiesą, kurią bandė dangstyti įžulūs Sovietų Sąjungos me-las.**

— **Tie dokumentai Ameri-kos archyvuose gulėjo per 40 metų. Kas paskatino juos prikelti?**

— **Dirbant „Amerikos bal-se“, teko transliuoti daug pranešimų apie JAV Kongreso atliekamą tyrinėjimą. Kai kuriuos rankraščius išlaikiau iki šiandien. Tai ir kilo mintis supažindinti lietuvių su Kongreso atliktu svarbiu darbu, išleidžiant dokumentų rinkinį lietuvių kalba. Aptarus tą mintį su užsienio reikalų vice-ministru Albinu Januška, su-sisiekiau su Kersteno komite-to darbų iniciatorium ir pa-tarėju inž. Antanu Rudžiu, ku-ris ne tik pritarė šiai minčiai, bet ir pažadėjo veikalo leidimą finansuoti. Du-Ka leidyklos di-rektoriaus rašytojas Stasys Kašauskas suorganizavo eks-pertų ir vertėjų būrį. Ne-reikėjo nė poros metų, ir tasi suvedingas redagavimo ir tiks-laus dokumentų vertimo dar-bas buvo baigtas. Belieka spa-liu mėnesio 28 dieną šį isto-rinės išliekančios vertės darbą iškilmingai pristatyti plačiajai Lietuvos visuomenei. Manau, jog vyriausybei, Seimui, uni-versitetams ir bibliotekoms tai bus neįkainojamos vertės do-kumentų rinkinys.**

— **Pone Ambasadoriau, Venezuelos spaudoje ispanų kalba esate paskelbęs tūkstančius straipsnių, turbūt 90% Jūsų parašytų, kiti kitų autorių. Du toms-tų straipsnių „El Grito Bal-tico“ vardu turėjau, ir pa-siuočiau vienai Palangos bibliotekai. Leidžiate daugiau toms. Gal žodelį apie tuos straipsnius ir jų rin-kinius.**

— **„El Grito Baltico“ yra Venezuelos spaudoje privačia iniciatyva parengtų ir spaus-dintų straipsnių, komentarų bei reportažų rinkinys apie Baltijos valstybių likimą ir jų laisvės aspiracijas. Daugiausia medžiagos pateikta apie Lietuvą. Tai įtaigus pasyvių rezistencijos pavyzdys. Ši pro-jekta teko įgyvendinti palaip-sniui, „crescendo“ forma, iki „prisijaukinta“ Venezuelos spauda tapo lietuvių laisvės siekio propaguoja. Dabar išėjo trečias dvimetis straips-nių rinkinys. Šis 400 puslapių tomas apima medžiagą ispanų kalba Venezuelos spaudoje spausdintą 1989 ir istoriniais 1990 pergalės metais. Įvada, jam 1991 metais parašė tuo-metinis Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, o finansavo inž. Antanas Rudis. Ankstyvesniems dviem to-mams įvadus parašė ir finan-savimą pažadėjo Venezuelos Baltų Unija ir JAV bei Kana-dos lietuvių bendruomenės. Dar trys tomai laukia išlei-dimo eilės. Darbas buvo atlik-tas savo jėgomis, nelaukiant**

fondų talkos. Kadangi straips-nių rinkinys yra ribojamas tik-tai keliomis dešimtėmis egz-empliorių, išleidimas yra la-bai brangus — vieno egzemp-lioriaus kaina per 25 dolerių. Rinkiniai, turį išliekamą isto-rinę vertę, mažais kiekiais pa-sieks vyriausybę, Seimą, uni-versitetus ir svarbiausias bib-liotekas. Pirmuose trijuose tomuose yra paskelbta virš tūkstančių straipsnių. Manau, kad jų dar mažiau tris - keturis kartus daugiau.

— **Pasiekė žinia apie ką tik išleistą naują Jūsų stu-diją: „Viešojo diplomacija“. Jos santrauką skaitėte šių metų Lietuvių Katalikų mokslo akademijos suva-žiavime. Kas paskatino im-tis šio darbo?**

— **Kaip žinote, aš esu dau-giausia „reikalo“ rašytojas. Pastebėjau, kad užsienyje veikiančios Lietuvos ambasados per mažai dėmesio skiria vie-šajai diplomacijai. Mane ap-stulbino spaudoje neseniai pa-sirodę pranešimai, kad eilėje Europos valstybių, kuriose veikia mūsų ambasados, tų kraštų žmonės beveik nieko nežino apie Lietuvą ir ja ne-sidomi. Iš tikro, mane tai pri-trenkė. Nutariau reaguoti, pa-rengdamas arti šimto pusla-pių darbą apie viešąją diplo-maciją. Knygoje apibūdinama viešosios diplomatijos sąvoka, nušviečiama jos reikšmė ir svarba, parodomi propagandi-niai jos aspektai ir kaip ją vykdo didžiosios pasaulio val-stybės; kaip ji praktiškai vyk-doma ambasadose, pradedant nuo asmeninių kontaktų ir ei-nant prie spaudos, leidinių, televizijos, radijo, kino, vaiz-dajuosčių, mainų švietimo sri-tyje, kultūrinių programų. Šis viešosios diplomatijos „ele-mentorius“ pasirodė dabar, kai Lietuvai yra labai svarbu ryškinti savo veidą pasaulyje. Parengti darbą skatino mano paties ilgametė patirtis, nuo-latinis mokymasis ir eksperi-mentavimas. Viešojo diploma-tija ir jos teikiamos galimybės atveria naujas perspektyvas ir leidžia efektyviau darbuotis, įgyvendinant valstybės intere-sus. Norėdamas supažindinti su šia disciplina savo kolegas diplomatus, studentus ir kitus asmenis, besidomincius di-plomatija, ir parengiau pirmą tokio pobūdžio leidinį lietuvių kalba.**

— **Duok Dieve daugiau tokių „reikalo“ rašytojų. Ačiū už įdomų ir naudingą pokalbį.**

Kalbėjosi Juozas Kojelis

• **Didžiausi Lietuvoje var-gonai — 3 klaviatūrų ir pedalų, 62 registrų — yra pastatyti 1882 m. Kauno arkikatedroje bazili-koje meistro Juozapo Radavi-čiaus.**

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINOS, ŠALDYTUVUS,
ŠILDYMO SISTEMAS,
VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-6624

Lietuviai, „Landscaping Maintenance“
bendrovės savininkas, lauko darbininkas,
kuris gautų valstybės vietą už namų
prižiūrėti ir mažus remontų darbus.
(ne daugiau kaip 5 val. į savaitę)
Mikstis už „landscaping“ \$5.
Gal dirbti 12 val. į dieną.
Kopija: tel. 202-244-2373

In Lemont, IL.
House for Sale
by owner. 3 bedrms,
2-1/2 baths
\$229,500.
Tel. 630-257-8901

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybės įkainavimas vertai
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
IVEDIMAI—PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVENKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštis
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 12 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

AUKOS

PAŽAISLIO VIENUOLYNŲ FONDUI

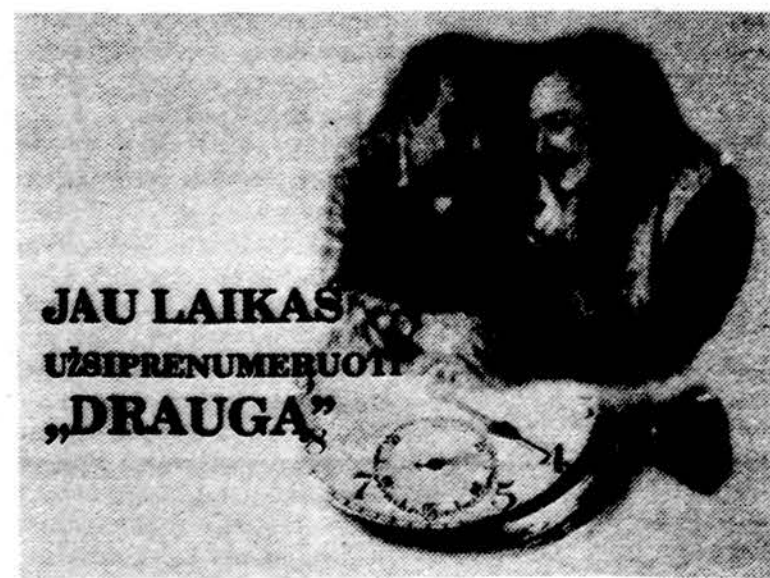
Lietuvos Šv. Kazimiero Seserys širdingai dėkoja visiems geradariams, kurie savo aukas sluntė per A. Liepinaitį arba tiesiai Seselėms Chicagoje. Dėsnios aukos padeda mums išleisti lankstinukus apie Pažaislio baroko ansamblo/vienuolyną užsienio kalbomis bei padeda seselių apaštalamumui Lietuvoje. Išleidimui aukojo:

Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjunga (mecenatės spalvoto angliško lankstinuko)	\$1,000
Knights of Lithuania Foundation	\$500
Jonas ir Ona Motiejūnas	\$200
Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugija	\$200
Dr. Jovita Kerelis (Hickory Dental, Inc.)	\$150
Stasys ir Elena Baras	\$100
Knights of Lithuania, Council #36	\$100
Brighton Parko LB	\$100
R.G.	\$100
Saulė Corp./Nelė Paulauskaitė	\$100
Mary ir Anthony Rudis	\$100
Dr. Gražina ir Frank Gayes	\$100
Cardinal Mundelein Council #3024	\$100
Joseph Barabara Plikaitis	\$100
Joseph Bevilacqua	\$50
A. Gudaitis	\$50
Donna ir Al. Gulbinai	\$50
Ona ir Jonas Rugellai	\$50
Aldona ir Aleksas Rukuižai	\$50
L. ir A. Stepaičiai	\$50
E.V.	\$50
Stasys Virpša	\$50
Nežinomas aukotojas	\$50
Birutė Navickienė	\$35
A. ir O. Bigeliai	\$30
Ona Dumčienė	\$30
Praurima Murinas	\$30
Agnes Bigelis	\$25
Zuzana Pupius	\$25
Elena Burlis	\$25
Stanley ir Teresė Gečys	\$20

Aukos prašome slusti:

PAŽAISLIS FUND
c/o Sisters of St. Casimir
2601 W. Marquette Rd.
Chicago, IL 60629-1817

Aukos galima nurašyti nuo „Income Tax“.
Ant čekio užrašykite: „Pažaislio Vienuolyno fondas“

Laiškai ir nuomonės

APIE ŠVENTUOSIUS

Ig. Medziukas savo 08.22 straipsnyje „Drauge“ rašo, kad prof. Z. Zinkevičiaus tvirtinime, „liaudies gynėjų“ (istri-bitelių, strībų) organizavimas kovai su „liaudies priešais“, buvo Lavrentijo Berijos išradimas. 1944 m. rudenį Berija į Lietuvą pasiuntė savo pavaduotoją gen. S. Kruglovą, kuris įsakė kovoje su partizanais imtis baisiausių ir šlykščiausių priemonių, net niekinti žuvusių partizanų kūnus.

Čia noriu prisiminti du Ramanauskus, kurie, Dievo ir Lietuvos meilės vedini, perėjo ne tik kaip kadaise Lietuvoje sakydavo — lino kancią, bet ir visas Dantės pragaro kancias. Tai: vyskupas Pranas Ramanauskas ir mokytojas Adolfas Ramanauskas — Vanagas — partizanų vadas.

Nežinia, ar Bažnyčia kada pakels juodu į altoriaus garbę, bet jie, panašiai kaip pirmieji krikščionys, buvo draskomi dar ir už liutus piktesnių KGB-istų ir strībų toje arenoje, kuria pokario 1944–1953 metais buvo tapusi mūsų nelaiminga tėvynė.

Pirmasis kandidatas į šventuosius: vyskupas Pranas Ramanauskas 1917 m. baigęs Kauno Kunigų seminariją, 1930 m. teologijos daktaro laipsniu baigęs Grigaliaus Didžiojo u-t Teologijos fakultetą Romoje. Iki 1946 m. profesoriavo Telšių kun. seminarijoje. 1944 m. balandžio 6 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje buvo konsekruotas vyskupu. Deja, vyskupiją P. Ramanauskas valdė vos metus, nes buvo 1946 m. suimtas. Štai kaip kankinys vyskupas pasakoja apie savo 1947 m. sausio 6-tos egzekuciją:

„Sausio šeštąją, Trijų Karalių vakarą, mane iš kameros nuvedė tiesiai į ministro kabinetą. Ten jau sėdėjo karo prokuroras, kulto reikalų igaliotinis Gailevičius ir pats Jefimovas (tuometinis LSSR MGB ministras). Kiti du, kaip vėliau sužinojau, tai gydytojas ir budelis.

Mano mintis nutraukė Jefimovas: — Mes — ne vokiečiai, kalinių nemušame, bet jūs bosite mušamas, nes esate labai užsispyręs, tardytoja laikote kvailio vietoje, nes čia dalyvauja ir karo prokuroras, kuris tokiame mūsų sprendimui pritaria. Tada man buvo liepta nusirengti ir gultis ant grindų.

Gydytojas tikrino pulsą, o budelis mane mušė. Taip darė tol, kol netekau sąmonės. Tą vakarą sąmonė nuo mušimo buvau praradęs tris kartus. Baigė egzekuciją, jie mane aprenge, nes pats būčiau nepajėgęs, ir telefonu iškviėtė sargybą. Leisgvyi nutempė į kamerą, nes nepaėjau. Laip-tais vilkte vilko.“

Vyskupas sakęs knygos „Atleiskim savo priešams“ autorei Teklei Katiukaičiai, jog per visą suėmimo laiką saugume jį tardė 147 naktis. Tris kartus jį tardė pats Tardymo skyriaus viršininkas papulkininkis Saloid. Matyt, tikėjosi, kad, didesnę čekistinę patirtį turintis, tardytojas privertis prisipažinti nebūtomis „nuodėmėmis“ ar palenks savo pusę ir privertis dirbti jų naudai. Jie vertė kažką pasirašyti, tada žadėjo grąžinti ir leisti valdyti vyskupiją, jiems padedant. Jis atsiskė tų raštą net skaityti. „Geriau jau mirsiu ar kalėjime supūsiu, bet su ateistais išvien nedirbsiu“, — toks buvo paskutinis jo atsakas.

Kadangi tardytojai iš vysk. P. Ramanausko tardymų

lauktų rezultatų negavo, tai privertė „prisipažinti“ raštu. Tokį 22 puslapių raštą 1947 m. balandžio 9 d. vyskupas tardytojams įteikė. Šiame vyskupo „prisipažinime“ atsiskleidžia jo asmenybės taurumą liudijančių faktų. Pavyzdžiui, jis rašo, kad, frontui artėjant, norėjo trauktis į Vakarus, bet pareigos jausmas — likti su žmonėmis — neleido to daryti. Toliau rašo: „Nepaisant žiaurios likimo, nesigailiu likęs, nes jaučiu, kad bent šiuo atžvilgiu esu savo pareigą atlikęs“.

1947 m. rugpjūčio 16 d. Ypatingojo pasitarimo prie SSRS MGB protokolo Nr. 33 išrašė sakoma: „Ramanauską Praną, s. Antano už dalyvavimą antisovietinėje nacionalistinėje organizacijoje ir antisovietinę agitaciją, įkalinti pataisos darbų kolonijoje 10-čiai metų, skaičiuojant terminą nuo 1946 m. gruodžio 18 d. Jam asmeniškai priklausanti turtą konfiskuoti“.

1956 m. vyskupas grįžo (kalėjęs Kazachijoje, Baidukai lageryje, iš ten Intos grietiojo režimo lagery Komijoje, o sveikatai visai nusilpus Abežės invalidų lageryje) ir buvo apgyvendintas Švėkšnoje. Mirė 1959 m. spalio 13 d. nuo vėžio. Palaidotas Telšių katedroje.

Adolfas Ramanauskas, taip pat kandidatas į šventuosius ir kankinys yra vyskupo bendrapavardis ir net ne žemaitis (vyskupas gimęs 1893 m. Bettygaloje), nes Adolfas pasaulio šviesą išvydo 1918 m. JAV ir 1921 m. kartu su tėvais grįžo į Lietuvą. 1936 m. baigė Lazdijų „Žiburio“ gimnaziją, vėliau — Klaipėdos pedagoginį institutą ir Kauno karo mokyklą. 1940–1945 m. dėstė Alytaus mokytojų seminarijoje. Nuo 1945 m. tapo partizanų. 1946 m. — išrinktas Merkio rinktinės vadu. 1947 m. tapo Dainavos apygardos vadu. Nuo 1948 — Pietų Lietuvos srities vadas. Buvo labai gerbiamas tiek kovotojų, tiek gyventojų už nuodėmumą, atsidavimą laisvės kovai. 1949 m. vasario mėn. dalyvavo visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavime, buvo paskirtas LLKS Gynybos pajėgų vadu, jam suteiktas partizanų pulkininko laipsnis. Apdovanotas I laipsnio Laisvės kovos kryžiumi. Nuo 1952 m. pabaigos nebeturėjo ryšių su vyriausiąja vadovybe, slapstėsi su šeima. Besislapstydamas parašė atsiminimų knygą apie laisvės kovas (išleista 1991 m. pavadinimu „Daugel krito mūsų“).

Apie 1956 metus Lietuvoje bebuvo likę vos pusšimtis partizanų. Iš vadų — tik Adolfas Ramanauskas. Jis slapstėsi su žmona ir maža dukrele. Jie turėjo įsigiję fiktivius dokumentus, apsiėmė pas pataikimus žmones. Stokodami pragyvenimui lešų, Ramanauskai užmezgė ryšį su žmogumi, galinčiu iškeisti Juozo Lukšos iš užsienio atvežtus dolerius. Šį žmogų pakišo KGB. Jo kvietimu Ramanauskas su žmona 1956 m. spalio mėn. dviračiais atvyko į Kauną ir apsiėmė agento namuose. Po poros dienų, susiruošus grįžti į slaptavietę Rokiško rajone, Ramanauskai buvo suimti.

Tuo metu buvo pats vadinamasis Chruščiovo „atlydis“: pasmerktas Stalino kultas, XX komunistų partijos suvažiavime buvo viešai kalbama apie baisias represijas, konclagerius, žmonių žudymus ir kankinimus. Iš lagerių pradėjo grįžti kaliniai. Deja, Lie-

„Dienovidžio“ redakcijoje Vilniuje. Iš kairės: JAV LB Tarybos vykdomoji vicepirm. ir JAV LB atstovė PLB seime Angėlė Nelsienė, adv. Žibutė Brinkienė-Alex; II eil.: žurn. Juozas Kojelis, „Dienovidžio“ redaktore Aldona Žemaitytė, Lietuvos Respublikos ambasadorius Lotynų Amerikai dr. Vytautas A. Dambra.

tuvoj niekas nepakito. Suimtas (1956.10.12) Ramanauskas iš Kauno buvo nuvežtas į Vilniaus KGB kalėjimą. Požemio kameroje jis buvo žiauriai kankinamas: išdurta akis, sužaloti lyties organai, padaryta begalė žaizdų. Kankinti tam, kad išgauti kokias paslaptis nebuvo prasmės, nes ginkluoto pogrindžio praktiškai Lietuvoje nebebuvo.

Tačiau patyrė budeliai Petras Raslanas, Nachmanas Dušanskis (kankinę žmones 1941 m. Rinių miškelyje), ministro pavaduotojas Leonardas Martavičius taip išliejo savo sadietinių pyktį už tai, kad šitiek ilgai negalėjo sugauti paskutinio partizanų vado.

Išsiganę, kad Ramanauskas mirs neatgavęs sąmonės ir teks atsiskaityti prieš Maskvą už tai, kad neištarė, budeliai jį išvežė į Lukiškių kalėjimo liginę. Apgydytas Ramanauskas buvo nuteistas mirties bausme ir 1957.11.29 Vilniuje sušaudytas.

Medžiaga šiam rašiniui emiau iš „Katalikų pasaulio“ 1997 m. 7-8 numerio (Vido Spenglos straipsnio „Nesigailiu likęs“ — pagal vyskupo P. Ramanausko bylą KGB archyve) ir iš N. Gaškaitės knygos „Pasiųpriešinio istorija 1944-1953 metai“. Knyga labai gražiai išleista ir iliustruota (turėtų būti naudojama kaip istorijos vadovėlis lituanistinėse mokyklose).

Yra joje nuostabiai graudi Ramanausko-Vanagos nuotrauka. Sėdi miške prie eglės toks dailus, šviesiapalaukis vyriškis Lietuvos karininko uniformoje ir šypsoi. Ginklas ir kepurė padėti šalia. Jam ant peties ir kelio tupi du prijaikinti vanagai. Po nuotrauka parašyta „Partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas su miško draugais vanageliais“. Mano Šventųjų litanijoj Ramanauskas yra šalia šv. Jurgio ir šv. Pranciškaus iš Asyžiaus.

Pats laikas mums pradėt melstis į nuosavus, lietuviškus šventuosius.

Emilija J. Valantinienė
Chicago, IL
PADĖKITE BENAMAMS
VAIKAMS

Staigūs ekonominiai ir socialiniai pokyčiai Lietuvoje paskatino sovietų okupacijos pasekmes, ypač tas, kurios susijusios su krikščioniškųjų vertybių ir žmogiškojo orumo praradimu.

Dvasinė erozija, alkoholis, pareigos jausmo nesuvokimas ardo šeimas. Gatvėse atsirado aplypyšius, alkanų ir purvinų vaikų. Jie turi tėvus, bet yra niekieno. Ypač tokių vaikų gausu Vilniuje ir Kaune.

Lietuvos katalikų moterų sąjunga, suvokdama, kad jaunai valstybei sunku išspręsti socialines problemas, parengė ir emė vykdyti beglobių vaikų globos programą. Viena šios programos dalių — Laikinos vaikų globos namai, kuriuose vaikai socialiai reabilituojami ir parengiami gyvenimui globėjų šeimose ir kolektyvuose. Tokie namai veikia Vilniuje, Žirmūnų 123. Už šių namų įrengimą visada busime dėkingos mūsų globėjai dr. Albinai Prunskienė, Lietuvos Dukterų draugijai, Lietuvos Našlaičių globos komitetui ir šių organizacijų veiklą remiantiems geros širdies lietuviams, gyvenantiems JAV.

Deja, poreikis žymiai didės. Vilniaus m. savivaldybė skyrė mums patalpas Daukšos g. Nr. 3 veiklai plėsti, tačiau jose nėra vandens, šildymo sistemos, reikalingas kapitalinis remontas. Mūsų turimų lėšų neužtenka.

Kviečiame visus geros valios žmones paremti mūsų iniciatyvą į bendromis pastangomis sutelkti galimybe benamiams vaikams turėti ateitį. Lešas galima siųsti: Vilniaus bankas, Kodas 260101777, Valiutinė sąskaita Nr. 57089031, Lietuvos katalikų moterų sąjunga, Vaikų globos namams.

Laima Makutėnaitė
KLMS Vaikų globos namų
programos direktorė

TIK LIETUVA NUSPĖS

Pastaruoju metu „Draugo“ puslapiuose randame nemažą laišku, smerkiančių Valdo Adamkaus pasiryžimą būti

kandidatu š.m. gruodžio mėn. įvyksiančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose. Kai kurie laišškai smerkia, kad tas žingsnis yra prieš Lietuvos įstatymus. Taip, konstitucija reikalauja, kad Lietuvos prezidentas būtų krašto pilietis, bent trejus metus gyvenęs Lietuvoje. Tačiau, ką reiškia „gyvenęs“ konstitucija nebubrėžia. Tą Seimas atliko įstatymu, kuriame parašyta, kad „gyvenęs“ yra asmuo, registruotas Lietuvos vietovėje ir moka mokesčius (arba yra nuo jų atleistas).

Šiuo metu, Lietuvos teisininkai nesutaria, ar V. Adamkaus atvejis atitinka įstatymui, ar ne. Lietuvos centro sąjunga ir jos pirmininkas Romualdas Ozolas, nedviprasmiškai pareiškė, kad „juridinių kliūčių kandidatui Valdu Adamkui į Lietuvos Respublikos prezidentus nėra“. (1997 rugpjūčio 30 d. pareiškimas).

Ar V. Adamkus bus patvirtintas kandidatu, turės spręsti Vyriausioji rinkimų komisija ir Lietuvos teismai. Žinoma, kad Lietuvos konstitucijoje ir įstatymuose yra nemaža nenuoseklumų, vedančių prie ginčų ir net keistų išvadų. Pavyzdžiui, jei konstitucija reikalauja nuolatino gyvenimo Lietuvoje, tai Arvydas Sabonis ar Šarūnas Marčiulionis, kurie duoną užsidirba ir didžiąją metų dalį praleidžia Amerikoje, negalėtų kandidatuoti.

Paziūrėjime, kur šiuo klausimu yra „tautos valia“, kam Lietuvos gyventojai skiria pirmenybę? Dauguma, atrodo, nori Adamkaus. Tai matyti iš

DRAUGAS, antradienis, 1997 m. rugsėjo mėn. 23 d.

5

A.†A. ANTANAS ŠERKŠNYS

Gyveno Oak Lawn, anksčiau Marquette Parke. Mirė 1997 m. rugpjūčio 20 d., 11 val. ryto, sulaukęs 87 m. Gimė Lietuvoje, Šiaulių raj., Dačkų kaime. Amerikoje išgyveno 38 metus.

Nuliūdė liko: žmona Veronika Jaraite, duklė Lydija Vaas ir vyras Peter, sūnus Arūnas Antanas, marti Sheila; sūnus Stasys ir marti Jill; anūkai Loretta, Richard, Rasa David ir Eric; proanūkas Jacob ir kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje. Velionis bus pašarvotas rugpjūčio 23 d. nuo 2 val. p.p. iki 8 val. p.p. Petkus Marquette laidojimo namuose. Laidotuves įvyks trečiadienį, rugpjūčio 24 d. Iš koplyčios 9 v.r. velionis bus atlydetas į Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčia, kurioje 9:30 v.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po mišių velionis bus palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liūdi: žmona, vaikai, anūkai, proanūkai.

Donald A. ir Donald M. Petkus. 800-994-7600.

A.†A. SOFIJA SLIVINSKIENĖ - GALDIKAITĖ

Mirė 1997 m. rugpjūčio 19 d., 5:30 v.v., sulaukusi 78 metų. Gimė Lietuvoje, Kretingoje. Amerikoje išgyveno 37 metus.

A.†A. ALBINAS SLIVINSKAS

Mirė 1997 m. rugpjūčio 21 d., 6:10 v.r., sulaukęs 81 metų. Gimė Lietuvoje, Marijampolėje. Amerikoje išgyveno 37 metus.

Gyveno Burbank, IL. Anksčiau gyveno Marquette Parke. Liūdi: sūnus Romas Slivinskas, marti Jūratė, duklė Virginia Kankus, zentas Romas, anūkai Danutė Emery su vyru Shawn; Robert Kankus, Rita Kankus, Edward Slivinskas, Andrea Kankus, proanūkai Ashley ir Megan Emery ir kiti giminės ir pažįstami.

Vietoje gelių, prašome aukoti Lithuanian Mercy Lift. Abu velioniai bus pašarvoti trečiadienį, rugpjūčio 24 d. nuo 2 v.p.p. iki 9 v.v. Petkus-Lemont koplyčioje, 12401 S. Archer Ave., netoli Derby Road, Lemont.

Laidotuves įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 25 d. 9:30 v.r. bus atlydėti iš koplyčios į Pal. Jurgio Matulio Misijos bažnyčia, kurioje 10 v.r. bus aukojamos šv. Mišios. Po to bus palaidoti šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Liūdi: vaikai, anūkai, proanūkai.

Donald A. ir Donald M. Petkus. 800-994-7600.

kas mėnesį įvykstančių viešosios nuomonės tyrimų, kuriuos atlieka „Baltijos tyrimai“ su „Respublikos“ dienraščiu. Kai buvo pradėtos mažuoti nuomonės kandidatų į prezidentus klausimu, Adamkus visada pirmavo.

Duomenys aiškiai rodo, kad Lietuvos žmonės prezidento kėdėje nori matyti naujus asmenis, kurie nėra anksčiau buvę aukščiausiose valdžios vietose ir kurie nėra susiję su nesėkmingu krašto valdymu, vyriausybės nekompetentingumu bei mafijos ar nomenklatūros įtakomis.

O mes, užjūrio lietuviai, kadangi turime labai nedaug

balsų, liekame vien suinteresuoti žiūrovai. Tik Lietuvos gyventojai nuspręs, kas bus jų prezidentu.

Vytautas Germanas
Lisle, IL

IDOMŲ SPORTO VETERANO ATSIMINIMAI

„Draugo“ atkarpoje daug metų skaitėme mūsų rašytojų romanus, noveles, apysakas, nestokojome įvairių žmonių atsiminimų apie pergyvenimus karo metais, bėgimus, gyvenimus stovyklose, patirtas kancias Sibire. Visa tai labai idomu, vertinga, istorijai ir kartų kartoms išliekanti medžiaga. Tad visiems atsiminimų autoriams priklauso nuoširdi padėka.

Tad labai nudžiugome „Draugo“ atkarpoje išvydę mūsų žymaus sportinės veiklos veterano, gausaus organizatoriaus, komandų vadovo, trenerio ir įvairių šakų aktyvaus sportininko Vytauto Grybauskio atsiminimus, pavadintus „Gyvenimas krepšinio aikštėje ir šalia jos“.

Atsiminimai skaitomi su malonumu. Tarytum sugrįžti į praeitį, sporto aikštes ir drauge su sportuojančiu jaunu džiaugiesi laimėjimais, liūdi pralaimėjus.

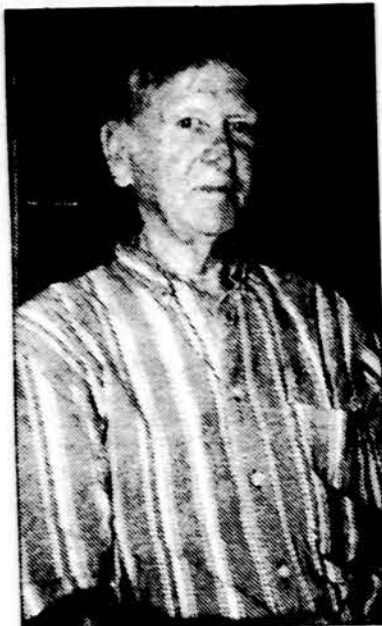
Tad Vytautui Grybauskui už idomius atsiminimus dėkojame, o mes, skaitytojai, su juo keliausime po lietuvių sportininkų pasaulį. Atsiminimai iliustruojame idiomais nuotraukomis.

Jurgis Janušaitis
Fort Orange, FL

Benamiai vaikai, kuriems globą teikia gerasirdžiai Lietuvoje ir JAV. Viena tu gerasirdžių — dr. Albin Prunskienė (dešinėje).

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Algis Janušas, dabartinis „Čiurlionio“ meno galerijos direktorius, daug rūpinasi galerijos 40 metų sukakties minėjimu, kuris rengiamas rugsėjo 28 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre esančios galerijos patalpose. Ta proga vyks ir meno paroda, atrinkta iš „Čiurlionio“ galerijos kolekcijoje esančių kūrinių. Taip pat bus gražiai išleistas knygos apie tą kolekciją sutiktuves.

ALTO Čikagos skrybiaus valdybos ir tarybos posėdis šaukiamas rugsėjo 26 d., penktadienį, 1 val. p.p., ALTO centro valdybos patalpose Jaunimo centre. Visi kviečiami dalyvauti, nes bus svarstomi labai aktualūs ALTO skrybiaus reikalai, be to, naujos valdybos pirmininkės pareigų perdavimas. Atskiri pakvietimai į posėdį nebus siunčiami.

Jūros skautų 75 m. ir jūros skautų 60 m. veiklos sukaktis bus minimos iškilminga sueiga Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, penktadienį, spalio 17 d., 7:30 v.v., o taip pat ir šeštadienį, spalio 18 d., 6:30 v.v. PLC, Lemonte, ruošiamoje tradicinėje „Puotoje jūros dugne“. Jubiliejiniam renginyje tikimasi daug svečių ne vien iš Čikagos ir apylinkių, bet ir iš tolimesnių vietovių. Jau pasizadėjo dalyvauti toms dienoms Lemonte vyksiančių Jūros skautų s-gos Tarybos akivaizdinio suvažiavimo nariai. Šias svarbias sukaktis kartu švęsti kviečiama lietuviškoji visuomenė ir visi bet kada jūros skautams priklausę asmenys. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti jė Taiyda Rudaitytei-Chiapetta, tel. (708) 839-4438.

„Draugo“ koncertui Čikagoje, Lemonte, Los Angeles, Clevelande, Detroit, St. Peterburge kupšciai rengiasi pianistė Eugenija Kuprytė ir sol. Aušra Cienaitė, jos abi, kartu su Vaidu Vyšniausku, atvyksta į JAV spalio pradžioje. Pirmasis koncertas bus PLC Lemonte spalio 4 d., pradžia 7 val. vak.; antrasis — spalio 5 d. Jaunimo centre, pradžia 3 val. p.p. Bilietai gaunami „Draugo“ ir „Seklyčioje“.

DIDŽIAUSIAS RUDENS SEZONO
IVYKIS ČIKAGOJE

Rudens sezonas, kurį šiomis dienomis pradėjame, Čikagos lietuvių padangėje mums žada daug įvairių renginių. Tačiau didžiausiu jų, be abejo, bus X Mokslo ir kūrybos simpoziumas, kuris ruošiamas lapkričio 27-30 d.

Kaip matome, tai jau bus dešimtas šio pobūdžio įvykis. Pirmasis buvo prieš 28 metus, kuomet Lietuva minėjo 400 m. aukštojo mokslo sukaktį. Jis buvo prarastas 1969 m. lapkričio 26-30 d. irgi Jaunimo centre, kur vyks ir šiemetiniai posėdžiai bei dauguma su simpoziumu susijusių renginių.

Reikia pažymėti, kad visi penki pirmieji simpoziumai buvo prarasti Čikagos Jaunimo centre, o tik šeštojo ir aštuntojo programos vyko Čikagoje ir Lemonte — Pasaulio lietuvių centre. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę jau

miteto pirm. Bronius Juodelis, viešėdamas Lietuvoje, jo duotose pasikalbėjimuose te-nykščiai spaudai visada iškel-davo ir artėjančio simpoziumo Čikagoje klausimus, pabrėž-davo jo svarbą.

Ne paslaptis, jog šio simpoziumo išgarsinimui bus labiau naudojami ir išeivijoje išeinantieji laikraščiai bei lietuviškos radijo valandėlės. Kaip žinoma, be spaudos ir radijo programų talkos negalėtų pasisekti nė vienas lietuviškas renginys, o ypač tokio didelio masto, kaip Mokslo ir kūrybos simpoziumai. Todėl organizaciniame komitete yra 6 spaudos ir radijo reikalams paku-vesti žmonės, kurie rūpinasi ir dar ateityje daugiau rūpin-sis šio Simpoziumo propagan-dine puse.

Simpoziumas tęsis 4 dienas

X Mokslo ir kūrybos simpoziumo reikalais diskutuoja Mokslinės programos pirm. dr. Vytautas Narutis ir Organizacinio komiteto nare Aldona Šmulskienė.

1991-aisiais tėvynėje — Vilniuje buvo suorganizuotas septintasis iš eilės simpoziumas. Vilniun taip pat buvo sukviešti ir devintojo simpoziumo, įvykusio 1995 m. lapkričio 22-28 d. dalyviai. Jį ten rengė Lietuvos mokslininkų sąjunga, Lietuvos mokslo taryba bei Lietuvos mokslo ir švietimo ministerija. Šį sukvietimą simpoziumą, kurio šūkis „Mokslas ir kūryba — tautos ateitis“, organizuoja jo taryba (pirm. Albertas Kerelis), grupė mokslo ir kultūros žmonių Lietuvoje (jų tarpe yra Vytautas Landsbergis, Bronislavas Kuzmickas, Zigmantas Zinkevičius), mokslinės programos komitetas (pirm.) Vytautas Narutis ir organizacijos komitetas (pirm. Bronius Juodelis).

Šiose įvairiose grupėse ar komitetuose yra bent trisdešimt žmonių, kurie jau nuo praėjusio pavasario stipriai dirba. Ypač norisi išskirti organizacinio komiteto darbus, kurie yra labai svarbūs. Iki vasaros atostogų buvo du šio komiteto posėdžiai, o trečiasis — rugsėjo 16 d. vakare „Seklyčioje“. Juose padaryta įvairių pranešimų ir buvo galima išgirsti iš daugelio asmenų ataskaitas apie atliktus darbus arba mintis: ką dar reikėtų padaryti. Yra sudaryta įvairių komisijų, tačiau iš jų galbūt svarbiausioji lešų telkimo, kuriai vadovauja žinoma visuomenininkė Birutė Jasaitienė. Bus kreipiamasi ir tautietius laiškais ir prašoma finansinės paramos. Taip pat norima sudaryti mecenatų grupę, kurie galėtų stambiau šio simpoziumo rengimą paremti.

Atėjęs rudeniui ir visiems sugrįžus iš atostogų, bus pradėta dirbti visu tempu ir dar su didesniu entuziazmu, negu iki šiol. Kiti žmonės net ir atostogų metu stengėsi darbuotis simpoziumo naudai. Pavyzdžiui, organizacinio ko-

miteto pirm. Bronius Juodelis, viešėdamas Lietuvoje, jo duotose pasikalbėjimuose te-nykščiai spaudai visada iškel-davo ir artėjančio simpoziumo Čikagoje klausimus, pabrėž-davo jo svarbą.

Ne paslaptis, jog šio simpoziumo išgarsinimui bus labiau naudojami ir išeivijoje išeinantieji laikraščiai bei lietuviškos radijo valandėlės. Kaip žinoma, be spaudos ir radijo programų talkos negalėtų pasisekti nė vienas lietuviškas renginys, o ypač tokio didelio masto, kaip Mokslo ir kūrybos simpoziumai. Todėl organizaciniame komitete yra 6 spaudos ir radijo reikalams paku-vesti žmonės, kurie rūpinasi ir dar ateityje daugiau rūpin-sis šio Simpoziumo propagan-dine puse.

Simpoziumas tęsis 4 dienas

Simpoziumas tęsis 4 dienas

Simpoziumas tęsis 4 dienas

Simpoziumas tęsis 4 dienas

Po viešnių iš Kauno koncerto, vykusio rugpjūčio 16 d., programos atlikėjai ir rengėjai. Iš kairės: Ainė Liaugailaitė, Sigitas Augustaitis, Arūnas Augustaitis su dukra Laurute, sol. Violeta Sagaitytė ir pianistas Rokas Zubovas. Nuotr. Ed. Šulaitis

šeima, sujungta ir sutvirtinta bendro kūrybinio darbo. Mūsų gretos daug gausesnės negu pernai Flotow operoje „Marta“. Moterų choro sudėtis kėmė. Kelia entuziazmą vyrų choro gausumas ir jėga. Tarsi paukščiai į gimtąjį lizdą, sugrįžo choro senbūviai Bronius Maciukevičius, Jonas Mockaitis, Vytautas Šimkus, Adas Endzinas, V. Valdukaitis ir kiti. Vyrų nepabūgo ilgo kelio iš Indianos atvykti į repeticijas ir atgal. Reikia nepamiršti, jog repetitijos tęsiasi iki vėlaus vakaro, o prieš akis žiema su savo išdaigomis, sniego pūgomis ir šalčiais. Galime didžiuliu vyrų entuziazmu, meile dainai. Į vyrų choro gretas įsijungė ir keli nauji dainininkai, tai chormeisteris profesionalas Alfonsas Seniūnas, menininkas kūrėjas Jonas Jucaitis, jis ir dainų kūrėjas, ir atlikėjas, ir kiti.

Pirmoji repetitija prasidėjo. Atversti pirmieji puslapiai Johann Strauss kūrinio „Čigonų baronas“. Melodinga muzika pasklido po Jaunimo centrą ir dar ilgai aidės ilgais žiemos vakarais, kol operos dirigento maestro Alvydo Vasačio ir koncertmeisterio maestro Manigirdo Motekaičio darbo deka ir pastangomis ji suskambės profesionaliai.

Naujas operos pirmininkas Vaclovas Morkus ir naujai išrinkta valdyba nusiteikę darbingai ir kūrybingai. Sezonas bus sunkus, tačiau operos choras, tarsi įgavęs antrąjį kvėpavimą, susitelkęs visas savo geriausias pajėgas, ruošiasi pradiuginti lietuvišką visuomenę puikiu, melodingu Johann Strauss kūrinio „Čigonų baronas“.

Lietuvių operos ilgamečiai gerbėjai, rėmėjai, geradarijai ir visa lietuviška visuomenė galės pasidžiaugti temperamentingu spektakliu ir mūsų darbu. Lietuvių opera iš anksto dėkoja visiems lietuviams už

Lietuvių operos ilgamečiai gerbėjai, rėmėjai, geradarijai ir visa lietuviška visuomenė galės pasidžiaugti temperamentingu spektakliu ir mūsų darbu. Lietuvių opera iš anksto dėkoja visiems lietuviams už

Jaunimo centro kavinėje po koncerto pianistas Andrius Žilbys duoda autografa koncerto lankytojai Aurelijai Dobrovolskienė. Nuotr. E. Šulaitis

Alina Bičkienė

DAINA NUGALĖJO
AUDRĄ

Rugpjūčio 16 d. vakare Čikagoje siautė retai čia matyta, didžiulė audra. Perkūnas, žaibai ir liūtys gąsdino ne vieną, o taip pat pridarė nemažą žalą.

Tą patį vakarą Jaunimo centre, nebadami gąsdinančios audros, susirinko daugiau negu 50 tautiečių pasiklausyti viešnių iš Kauno — sol. Violetos Sagaitytės ir jos dukros Ainės. Joms čia talkino dar ir vietinis muzikas, pianistas Rokas Zubovas.

Sol. V. Sagaitytė Čikagos lietuvių scenoje jau ne pirmą kartą, tačiau šis buvo jos pirmasis platesnio pobūdžio koncertas. O jos dukrelė Ainė čia maloniai nustebo klausytojų savo sugebėjimais — jos pamėgtos srities — pianino muzikos pademonstravimu. Iš tiesų, galima sakyti, jog ji gali tapti ryškia pajėga Lietuvos muzikos padangėje.

Apie sol. V. Sagaitytę, kuri jau yra gražiai užsirekomendavusi Vilniaus Operos ir Balo teatro, o taip pat ir Kauno Valstybiniame muzikiniame teatre, gražią žodžių jau yra anksčiau išsakę. Taip pat jos dainavimą ne vienas klausytojas pažinojo. Jos dainų repertuaras yra nepaprastai platus: ji gali vienodai lengvai padainuoti operinę bei populiariąją programą. Šiame pasirodyme ji bandė duoti kūrinių iš šių abiejų sričių. Ir

tas gerai pavyko. Daugiau negu ketvirtį šimtmečio scenoje besireiškianti, solistė ir ši kartą pasirodė be prie-kaištų.

Gaila, kad koncerto eigą šiek tiek sutrukdė ir Jaunimo centro kavinę besiveržiantis vanduo. Nesmagiai programos atlikėjai pasijautė, kuomet teko pertraukti programą ir persikelti į aukštesniąją kavinės dalį. Tuomet programa buvo tęsiama toliau ir ją vis dėlto buvo galima sėkmingai užbaigti.

Sol. V. Sagaitytei kelias dainas pianinu palydėjo jos dukra Ainė. Šiaip solistei akompanavo žinomas pianistas, nemažą pasireiškęs ir kaip solistas, Rokas Zubovas. Jo sugebėjimai irgi nemažai prisidėjo prie šio koncerto pasisekimo.

Ši atmintiną koncertą, kurį kaip juokaujant galima pasakyti, net ir audra negalėjo įveikti, surengė Čikagos lietuvių kultūros klubo „Baltijos“ valdyba su energingų pirmininku Arūnu Augustaičiu. Jis jau ne pirmą kartą cikagiečiams pateikia kultūrinio bei pramoginio pobūdžio renginių.

Reikia pažymėti, kad po šio pasirodymo Čikagoje sol. V. Sagaitytė išskubėjo atgal į Kauną, kur jos laukė pasirengimo darbai naujam sezonui Kauno Valstybiniame muzikiniame teatre. Čikagon ji atvyko iš sėkmingo pasirodymo Kanadoje, o taip pat ir Daytona Beach bei St. Peterburgo vietovėse gyvenantiems mūsų tautiečiams.

E.Š.

SKELBIMAI

x Lithuanian Women's Club of Wyoming Valley, globoja našlaitę Lietuvioje. Pratešamos globos kitiems metams, atsuntė \$150. Be to, gerosios moterys savo globotinei siunčia siuntinius, kad galėtų palengvinti sunkų gyvenimą. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Už a.a. Stasę Kuršienę, mirusią rugsėjo mėn. prieš 30 metų, šv. Mišios bus aukojamos rugsėjo 25 d. ketvirtadienį, 8 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Vėlionę pažinuosieji prašomi ją maldoje prisiminti. (sk.)

x Siuntiniai, pinigai į Lietuvą per TRANSPAK, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-838-1050. (sk.)

ARAS ROOFING

ARAS ROOFING

ARAS ROOFING

ARAS ROOFING

ARAS ROOFING

ARAS ROOFING